העולם הזה

פטירה על חוסאן

מס' 990
כ"ח תשרי תשי"ז 3.10.56
שנה 20 המחיר 400 פר'

העולם הזה

העורך הראשי: אורי אבנרי

ראש המערכת: שלום כהן

עורכי־משנה: רוב איתן, אורי סלע

עורך כיתוב: סילבי קשת
עורך תבנית: אהרון צור

הכתב הראשי: שרגא הר־ניל
צלם המערכת: אריה קרז

חברי המערכת: ישראל ביבר, ניצה גבי, שייע גלוזר, לילי גלילי, דויד הורוביץ, רותי ורד, רוני זוהר, אברהם חרמון, אוסקר סאובר, משה לשם, אביבה סמו, עמוס קינן, שלמה קרו, אלי תבור.

הצייר הראשי: שמואל ברתור
עורך דפוס: אריה אריאל
מנהל מעבדה: נתן רון

רחוב גליקסון 8, תל־אביב, טלפון 26785, ת. ד. 136. מען למברקים: „עולמפרס". המוציא לאור: העולם הזה בע"מ. דפוס משה שהם בע"מ, ת"א, טל. 62239 המערכת איננה אחראית עבור תוכן ה־מודעות, כולל מודעות המתפרסמות תחת הכותרת „רו"ח לצרכן," „רו"ח לנוסע" וכו' המוכנות ונערכות על־ידי המערכת. ההפצה: דוד מופל ובניו, תל־אביב, רחוב אחד־העם 24, טלפון 5673; מחלקת ההפצה: בית־הדר (בחצר) טלפון 67967.

העתון הנקרא ביותר במדינה

קורא יקר,

שום דבר בשבוע האחרון לא גרם לי סיפוק עמוק יותר מאשר דבריו של מפקד פעולת חוסן: „על אף קרבת הכפר חוסן לשטח בו אירעו הקרבות, לא נפגע אף אז־רח אחד בכפר זה, המונה 1200 נפש. גם הפעם הקפידו כוחות צה"ל על הפקודה לא לפגוע באזרחים!"

בלי משים חזרה מחשבתי למאמר קטן שהופיע במדור זה, לפני קרוב לשלוש שנים, ימים מעטים אחרי פעולת קיביא. מתחנו בו ביקורת הוגנת, אך נוקבת, על מתכנני פעולה זו. הוא הופיע בגליון העו לם הזה 836.

כתבנו: „טרם קמו הוגי הדעות שינסחו בבירור את מוסר המלחמה העברי. אולם דומני שכל חייל קרבי מרגיש אותו... אם רוצים אנחנו לכבד את הנשק העברי, ל־הניח יסוד למסורת אשר בנינו ובני בנינו יוכלו לשאתה בגאווה, מוטב שנחשוב על כך.

„...נקים נא סייג לנשק, כשם שחז"ל הקימו סייג לתורה. ניתן כבוד ללוחמים המסכנים את נפשם, אולם נדרוש מהם שמי־רה קיצונית ביותר על מוסר הקרב. לא מ־תוך פחד מפני הזר. אלא למען נוכל בבוא היום להביט הישר בעיני בנינו ולומר, מבלי להתבייש: נשאנו את נשק המדינה בכבוד!"

יש לי סיבה אישית לזכור מאמר זה היטב. ימים מעטים אחרי פרסומו בוצעה ההתנפלות על שלום כהן ועלי, במטרה לש־בור את עצמותינו בידיות של סוריות. כפי שהעדתי בפני ועדת־הכנסת, יש בידינו כל ההוכחות כי היה קשר בין ההתנפלות לבין מאמר זה.

הזמן ריפא את הפצעים. לא נקטנו (וגם לא ננקום) בפעולה נגד מבצעי ההתנפלות. אולם כשקראתי את דברי מפקד פעולת חו־סן, עלה בי החשק לשאול את המתנפלים של אז: ובכן, מי צדק? מי קיבל את דעתו של מי?

★ ★ ★

לעתים קרובות מאד נדמה לי כי דברי הקהל באסיפה פוליטית מעניינים הרבה יו־תר מדברי הנואמים. כך קרה לי בכינוס ה־יהודי־הערבי, שהתקיים לפני שבועיים ב־חיפה, למרות שגם אני דיברתי מן הבמה (ואולי בגלל זה).

כמה דקות לפני פתיחת הכינוס ישבתי באולם והקשבתי לשיחות. הנה אחת מהן. המשוחחים: אשה כבת 25 ממשק הראל, כיום ירושלמית, ובנה, יפתח, בן 4 וחצי. ובכן:

„אמא, מה יהיה פה?"

„אתה רואה את האנשים האלה על ה־במה? הם יספרו לנו דברים חשובים."

„אוי, זה בדיוק כמו שראינו בתיאטרון בובות, נכון?"

„בערך."

„אז למה הם יושבים ככה?" (כלומר: מ־דוע יושבים הנואמים־לעתיד על הבמה כ־שפניהם אל הקהל, וגבם אל הרקע המצו־ייר שמאחורי הבמה?)

„מפני שהם רוצים לראות אותנו, ואנח־נו רוצים לראות אותם."

„מה, גם אנחנו נדבר?"

„לא, אנחנו רק נשמע."

הפסקה.

„אמא, מי עשה את הכינוס הזה?"

„האנשים שעל הבמה."

„טוב, אבל איזה חבר?"

„כל מיני חברים, יהודים וערבים."

„על מה הם ידברו?"

„הם יגידו שצריכים לעשות שלום. אתה זוכר שגם אתה אמרת שצריכים לעשות שלום?"

„אבל הערבים (באולם) הם ערבים שלנו!"

„כן, אבל ישמעו את זה גם הערבים האחרים."

„אז איך המצרים ישמעו מה דיברו פה?"

„הם ישמעו ברדיו."

„ואם הם לא ירצו לעשות שלום?"

„אז יהיה רע מאד."

הקהל: „ששששש... ששששש... שקט!"

„אמא, בואי נלך!"

דומני ששום נואם אינו יכול למצוא נו־שא בצורה קצרה יותר.

מכתבים

הגבר מפלונסק

המאמר על 70 שנות דויד בן־גוריון (העולם הזה 989) כלל אמת אחת גדולה: כי שום מנהיג אחר לא היה מצליח להנהיג את היישוב העברי בארץ־ישראל, כפי ש־הטיב לעשות הצעיר מפלונסק — וזאת מפני שרק הוא ידע לשמור תמיד על הקשר החי עם הלכי הרוח של רבבות היהודים שבאו ממאות פלונסקים ואשר בנו את ה־ארץ הזאת... וכדאי לזכור שבלעדי או־תם שינאה ובוז לניוון הלבנטיני־ערבי, לא היתה קיימת כיום מדינת ישראל לכל ה־יותר היו חיים כאן כמה מאות אלפי יהו־דים דוברי ערבית.

ד"ר ז. לוין, תל־אביב

אני באמת אוהבת את ראש הממשלה שלנו. אבי העריץ אותו לפני, וכל בני מש־פחתי רואים בו גיבור אבל הייתי מאד רוצה לראותו יושב בשלווה בשדה־בוקר. בגילו, ועם עברו המפואר, נאה לו הרבה יותר לצאת מן הרפש המפלגתי והקנוניות הפוליטיות המבישות ולהקדיש את כשרונו־תיו למחשבה צלולה על עתיד העם. מדוע לא יהיה הוא המדינאי הזקן הראשון שלנו?

חנה גורדון, חיפה

אלה שניצחו במלחמת תש"ח היו צריכים לחזור לתל־אביב, לערוך מיסדר גדול, ל־הגיש תעודת־כבוד גדולה לדויד בן־גוריון — ולשלוח אותו הביתה, שישב בנחת. ואז הם היו נוטלים לידיהם את הגה השלטון ויודעים איך לטפל בערבים. אבל לזקן היה שכל — אוי, איזה שכל! — הוא פירק את הפלמ"ח...

נירה קלינשטוק, רעננה

אני שואל אתכם — איזה מין ראש ממ־שלה זה יכול להיות, שמתפאר בידיעותיו ביוונית עתיקה ואינו יכול לחבין שידור בערבית מקהיר או מדמשק? האם שכח כי ההתייוונות כבר עלתה ביוקר למדינה יהו־דית אחרת, לפני אלפיים שנה?

לזר רפאלי, ירושלים

...אם לערוך את מאזן הטוב והרע ש־הביאו לעם ישראל 70 שנות דויד בן־גור־יון. הרי שאני מתחנן בפני האל שיתן לו עוד 70 שנה בשלטון!

אליהו פישר, חדרה

על הדם ועל האדמה

הרצח ברמת־רחל (העולם הזה 989) הוכיח סופית כי אנו חייבים לנקום בצעדים דרס־טיים נגד הירדן. כי כל עוד יהיו כפרינו גלויים לעיני לגיונרים מטורפים, ילחץ אחד מהם על ההדק. אולם אם יפריד בינ־נו קו ברור ומוגדר, כמו עמק הירדן, לא תהיה אפשרות כזו. ולראיה: בגבול מצרים, לא קורים מקרים כאלה. שם קורים רק אינ־צידנטים צבאיים מתוכננים ועל מאורעות כאלה, אפשר להגיב בפעולות צבאיות ש־ילמדו את האויב לקח.

דויד רון, עפולה

אני לא מבין מה כל ההתלהבות הזאת מהתמונות של התקרית! אין אף אחת מהן שצולמה תחת אש ממש. בשום תמונה לא רואים אנשים נסים, או אחוזי בהלה, כי אם רק מטפלים בפצועים. והטיפול בפצו־עים, כידוע, בא רק לאחר חלוף הסכנה!

יאיר מן, ירושלים

כמה סמלי הדבר... במקום זה חיו אבו־תינו לפני מאות דורות. דור המיישבים כבש אותו בזיעת אפו. הלוחמים אחזו בו בימי מלחמת העצמאות והרוו את אדמתו בדמם. אך בזאת לא תמה פרשת ההקרבה, הקושרת אדם לאדמתו. גם בימי „שלום" השקה הנוזל האדמדם את רגביה החו־מים...

נורית בלומנטל, הרצליה

... נו, ומה אומר המצפון הבינלאומי? היכן גינויי מועצת הבטחון, המודעזעת מכל מקרה שחיילי ישראל מגיבים בהתקפת נגד?

עוזי רובין, באר־שבע

ההגיון, הצדק והאמת

הכתבה על בעית התחבורה בשבתות (העו־לם הזה 988) היא סתם התחסדות. הרי אתם יודעים טוב מאד כי אין שום מקום לפשרות, כשמצד אחד עומדים אנשים המר־גישים את עצמם נפגעים בקודש קודשיהם, ואילו מולם מתייצבים אנשים נאורים, ש־אינם רוצים להיכנע לכפיה ברוטאלית.

שמעון מרץ, תל־אביב

חיה הררית וסרג' ראג'יאני

... עם הנצחון, גובר גם התיאבון. חיום נפסיק את התחבורה ברחוב זה, מחר ידרשו להפסיקה בכל העיר. ומה יהיה מחרתיים?

נחמן בק, צה"ל

ההגיון אתנו, החופשים. הצדק עם נטורי־קרתא והאמת — רק אלוהים יודע...

יעקב הורוביץ, תל־אביב

... אם אמת שתיים ולא אחת, הרי ה־ראשונה עם הכנענים והשניה עם נטורי־קרתא. ורק אם נהיה רחבי לב, נוכל להכ־ליל גם את הציונות כאמת שלישית. אולם אז אין כבר גבול לאמיתויות השונות.

א. טהורי, תל־אביב

מדוע לא הספיק צלמכם להנציח את המח־זה של הרבצת 30 מכות במקלות על־ידי חמשה שוטרי מדינת ישראל, שישבו על רגליו וידיו של הבחור המסכן ברחוב ב־ירושלים — בחור אשר כל חטאו היה שמחה נגד חילול שבת בפרהסיה בעיר הקודש?

א. בנרחל, תל־אביב

כיבוש השלום

מכל מאמריכם מתברר שאתם בעד הש־תלבותה של ישראל במרחב השמי. כמו ש־לכל תנועה או רעיון קיימת היסטוריה, כן בוודאי לרעיון ההשתלבות. אם כן, תואילו גם לספר על תולדות רעיון ההשתלבות. ה־נושאים האלה הם המעניינים ביותר מכל הכתוב בעתונכם.

יצחק כהן, רמת־גן

ברשימה „אל הסואץ?" (העולם הזה 981) הבאתם שני פתרונות, בהם היתה יכולה ישראל להשתמש כדי להגיע סוף סוף ל־שלום עם המצרים. הדרך הראשונה — ש־ליחת צבא עד הסואץ והכתבת תנאים ל־עבד אל־נאצר — מובנת לי. הדרך השניה — תוכנית השלום — אינה מובנת לי.

יעקב בקר, חצרים

העולם הזה יקדיש בקרוב סידרה לבירור הדרכים לכיבוש השלום.

מה יקרה?

התחזית האימתנית והמבעיתה ביותר מ־התצפית לשנת תשי"ז (העולם הזה 987), היא זו שרוייט ד. אייזנהאור ייבחר מחדש לנשיאות ארצות־הברית. איש זה, ושאר חבר יועציו האנטישמיים בדם, ימשיכו ל־הדק את עניבת החנק, אשר ממילא מהודקת סביב צווארנו...

יצחק י. הללי, ירושלים

היות ואף אני עצמי מנהל מעין תצפיות פרטיות, הרשו לי להעיר כמה דברים: א) סטיבנסון ייבחר לנשיא. הוא יקבל את קו־לות היהודים, בין השאר. ב) אני מסכים בענין הפידאיון. עוד בתקופת־ההתקפות ה־קודמת של רוצחי ילדים אלה, האמנתי כי לא ירחק היום בו יגיעו מסתננים מדרום, לתל־אביב; מצפון, לחיפה; וממזרח, עד חוף הים. אז, לדעתי, לא יהיה מנוס מפני מלחמה!

ב. ד., תל־אביב

הזמנה לדו־קרב

אבקשכם להדפיס את המכתב הגלוי הזה לאלוף־משנה שמואל סוחר. לקחתי הרבה זמן לחשוב עליו, ולבסוף החלטתי לפרסם אותו:

אני, חיים גלזר, הדוד של שייע גלזר, פונה אליך בשאלה ואבקש תשובה עליה. נגינת שזוג חי הרבה זמן יחד והאשה מבשלת האוכל הכי טוב בארץ. ובמקרה, נשרף פעם האוכל. אז כבר עושים גט?

זה שנים ששייע מכניס גולים ומשחק טוב מאד. ופעם אחת קרה לו מקרה שלא הלך לו. אולי נתפס לו השריר של הרגל? אולי כאבה לו שן? יש כל מיני סיבות לבן־אדם. סוף סוף, הוא בן אדם, לא מלאך.

אם כן, אתה העלבת את כל משפחת גלזר — ובעיקר אותי — בגלל מה שאמרת על שייע אחרי אותו משחק עם הרוסים.

הנני מאז ומתמיד ראש הספורט של ה־משפחה. על כן, אני מתכבד להזמין אותך להתמודדות בכל מיני ספורט: כדורגל, ריי־צה, שחיה, מירוץ אופנועים, ריקודים וגם שירה. וגם כל מיני אקרובטיקה: מתח, מק־בילים, האבקות, בוקס וגם עמידת ידיים. לידיעתך, אני בן 53.

חיים גלזר, תל־אביב

הצגה בקיבוץ

שמתי לב למכתב־שאלה של חבר מגבעת־ברנר, בעיקבות הצגת „בן האחרת" (העולם הזה 986). הרשוני לענות לחבר זה:

שמחתי מאד על שנהנית מההצגה „בן האחרת" בעין המפרץ. והנה, למען לא תו־עם הנאתך ושמחתי על כך — כמה עובדות לידיעתך. הכנת מפעל מעין זה בקיבוץ אי־גם מצריכה שנה כי אך מחציתה לערך, בנ־לל חיבור המחזה. ואם משתתפים בחיבור מ־שקים אחרים, מצטמצם בהם זמן ההכנה לשלושה־ארבעה חדשים, אשר רק באחרון מהם „עומד המשק על הראש". והרי היה בידך לברוק את העובדות האלה בביתך אתה, שם הצגנו לפני זמן לא כל כך רב את „אחי גיבורי התהילה", במתכונת דומה לזו של „בן האחרת". ואם אמנם כדאי ה־מאמץ — אנא שאל את חבריך בגבעת־ברנר, או את אנשי עין המפרץ, או את חמש וחצי רבבות הצופים אשר ביקרו ב־שתי ההצגות הללו. טוב?

שולמית בת־דורי, משמר־העמק

אותם הרגעים

במדור „אנשים" (העולם הזה 987 פיר־סמתם תמונה של חיה הררית מתנשקת עם השחקן האיטלקי סרג' רג'יאני, בסרטם ה־חדש „גיבורת היום". אבל משום מה, ב־תמונה זו רואים רק את פניו של רג'יאני. מעניין לדעת כיצד נראתה חיה באותו רגע.

חיה נעמן, חיפה

חיה הררית באותו רגע וברגעים אחרים של **גיבורת היום**, ראה עמוד זה ועמודים 10־11.

ד"ש מרחוק

... אני מצרף את מיטב איחולי שתמ־שיכו בדרככם ותצליחו לעזור למדינת ישראל להכות שרשים.

ברנרד ריגלר, המילטון, קנדה

הקורא צ. ז. מתבקש להתקשר עם המערכת בהקדם.

מכתב השבוע

ישראל החדשה

כידוע, הסיבה העיקרית לאי־הסכמת עמי ערב לשלום עם ישראל היא החשש פן ריבוי האוכלוסיה ביש־ראל — מחמת עליה גדולה — יאלץ את המדינה לחפש דרכים להתפשטות.

הפתרון: עמי העולם, באמצעות או"ם, יקצו חבל־ארץ אוטונומי ב־אחד מחלקי העולם, שיהיה תחת שלטון ישראלי. אל המקום הזה, ואליו בלבד, יופנו להבא כל העו־לים המבקשים להגר לשטח ישראלי. ה„מושבה" הזרה תיקרא ישראל ה־חדשה והיא תינתן לישראל על־ידי אומות העולם משני טעמים: כדי לשמור על השלום והשקט במרחב מבלי שאחד מהעמים ייאלץ לעשות ויתורים טריטוריאליים לשני, ו־כדי לפצות את עם ישראל על הסבל שנגרם לו בכל הדורות על־ידי עמי העולם.

תמורת זאת תקבל ישראל על עצמה להגביל את העליה לארץ, תוך הסכם על ממדיה, עם יתר עמי המרחב... הדבר יתן לישראל הר־גשת בטחון ממשית ויאפשר לה לפרק את צבאה, מתוך ידיעה כי איננה בודדה וכי ישנה מושבה יהודית־ישראלית חזקה, המוכנה כל עת לחוש לעזרתה.

שמעון נמרי, תל־אביב

הנדון:

לאן מחוסאן?

ישנם אנשים העושים חג בלבם מדי שומעם כי עשרות חיילים ערביים נהרגו. הם מרגישים הרגשת סיפוק עמוקה, מין שמחה של נקמה, מין אושר של נצחון. המוות, הבא לאויב, נראה להם כדבר חיובי ומלהיב.

אינני נמנה עליהם.

כשאני שומע על המוות, גם על מותו של אויב, עולה לנגד עיני תמונה מוחשית מאד, שאיננה יפה ואיננה מלהיבה. המוות תמיד מכוער. פניו מרוסקים וגופו שסוע. המוסיקה המלווה אותו אינה תרועת החצוצרה, אלא בכי האמהות.

מלאכת החריגה לעולם אינה חדורת-חדווה. כל חייל קרבי יודע זאת. יש והיא דרושה. יש והיא בלתי-נמנעת. אולם אין בה שמחה, ואין בה אושר.

השמחה המצטיירת בתמונותיהם של חיילי חוסאן החוזרים היא שמחה אחרת לגמרי. זוהי שמחת האדם שעמד במבחן העליון של בן־התמותה — וחזר חי. זוהי שמחת האדם שעמד, אולי זו הפעם הראשונה, מול הפחד המכרסם במעיים, ברגעים הגדולים והנוראים כשהאדם נמצא לבדו, עם עצמו בלבד, מול גורלו. זוהי שמחת האדם שבקרב ממושך ואכזרי הוכיח את יכולתו, את רמתו המוסרית ואת כושר יחידתו.

זוהי שמחה של אמת. ואנו, העם אשר בשמו יצאו צעירים אלה והשליכו את נפשם מנגד בחשכת לילה, חייבים וזכאים להשתתף בשמחה זו.

★ ★ ★

אילו היינו משוררים, או כתבים צבאיים, היה תפקידנו מסתיים בזה. צה"ל הוכיח את עליונותו בשדה־הקרב, האוייב למד לקח — וזהו.

אולם כאנשים פוליטיים אין אנו יכולים להיעצר בנקודה זו. תפקידנו רק מתחיל כאן. חייבים אנו להוסיף ולשאול: מה היא הדרך שהובילה לחוסאן — ולאן היא מובילה מכאן?

ראש המטה הכללי של צבא־ההגנה לישראל, רב־אלוף משה דיין, הגדיר מראש את עקרון התגמול באמרו, לפני שבועיים: עלינו לקבוע מחיר יקר לדם אזרחי ישראל. מבחינה זו הצליחה פעולת חוסאן מעל לכל המשוער. היא קבעה מחיר יקר מאד לדם קרבנות התועבה ברמת־רחל ונרצחי עמינדב ומעוז־חיים.

אולם מחיר הדם אינו החשבון היחיד המונח על שולחנו של המדינאי. ישנם חשבונות אחרים, אשר החגיון האכזרי של ההיסטוריה מקצח להם חשיבות רבה עד אין ערוך יותר: חשבון מלחמת־הקיום של המדינה עצמה, חשבון הפריצה הלאומית מטבעת־החנק של אויביה.

מהו המאזן של מיבצע חוסאן בחשבון זה?

★ ★ ★

לפחות איש אחד סבור כי יש בתיקו התשובה לשאלה זו. זהו איש הידוע היטב לוותיקי ירושלים. שמו עאוני עבד אל־האדי, והוא כיום וזיר־החוץ של ממלכת הירדן ההאשמית.

טרם שכך ההד של פיצוץ משטרת חוסאן, כאשר ארז עבד אל־האדי את מזוודתו ואץ לבגדאד. הוא נשא עמו הצעה מהפכנית: לשגר מיד עוצבה של הצבא העיראקי לירדן, לשם הגנה על הגבול הישראלי. הצעה זו לא נפלה על אוזניים אטומות.

קשה להניח כי עבד אל־האדי שמח על הריגת חיילי הלגיון בחוסאן. אולם יתכן שחשב כי המיבצע עזר לו מאד בשליחותו. אחרת לא היה מזדרז כל כך באותו יום מגואל בדם.

זה מכבר מונח גורלה של ירדן על כפות המאזניים של המאבק המרחבי. האוכלוסיה נוטה למחנהו של ג'מאל עבד אל־נאצר, ואין כל ספק שאם תיערכנה בקרוב בחירות חופשיות יזכה מלאים־הסואץ ברוב גדול בפרלמנט של עמאן. אולם הכת השלטת, המרוכזת מסביב למלך חוסיין הקטן, אינה רוצה בכך. היא רוצה לצרף את ירדן למחנה היריב, המחנה העיראקי, הקשור רשמית עם בריטניה הגדולה והברית האטלנטית.

עד ליריה הראשונה של חוסאן לא העזו שליטי עמאן לנוע בכיוון זה. הם חששו לבטל את הבחירות, הם חששו כי ברגע שיכנס החייל העיראקי הראשון לממלכת הירדן ממזרח, ינחת החייל המצרי הראשון בעקבה. אולם עתה שונה הכל. חיילי הלגיון נהרגו. צה"ל הוכיח את יכולתו.

כל אזרח ירדני שוכנע עתה בעליל כי צבא ישראל מסוגל לכבוש את כפרו תוך שעות מעטות. על כן נראתה החזמנה לצבא העיראקי כמעשה פטריוטי גדול, מעשה של הגנה עצמית, אשר אפילו גמאל עבד אל־נאצר, העסוק ממילא עד מעל לראשו במימי התעלה, אינו יכול להתנגד לו.

זהו המאזן הפוליטי הראשון של חוסאן.

★ ★ ★

אין כל ספק שברגע זה יושבים מנהלי המדיניות הישראלית ושואלים את עצמם: מה נעשה אם יופיעו חיילים עיראקיים על גבול ישראל? אולם איני בטוח ששאלה זו נשאלה על ידם גם בשבוע שעבר.

מבחינה פורמלית אפשר לומר שישראל אינה חייבת להשלים עם כיבוש עיראקי. מעולם לא חתמה על שביתת־נשק עם עיראק. אין המדינה חייבת להסכים שתחת מדינה קטנה וחלשה תשכון על גבולה העיקרי מעצמה ערבית גדולה.

אולם האם תסיק ישראל מסקנות מטענה נכונה זו?

ברגע שיוצב על אדמה ירדנית מטה החטיבה העיראקית הראשונה, הרי כל תנועה של צה"ל אל גדות הירדן — פירושה יהיה מלחמה עם עיראק. מלחמה כזאת פירושה: התנגשות פוליטית ישירה עם בריטניה הגדולה, עם תורכיה, עם איראן ופאקיסטאן, עם הברית האטלנטית, עם ארצות־הברית של אמריקה, ואולי התערבות צבאית ישירה מן החוץ.

איני מאמין שדוד בן־גוריון יחליט החלטה כזאת. הוא הבהיר כמה פעמים בחודשים האחרונים שלעולם לא יגרום למצב של התנגשות בין ישראל לבין צבאות המערב. ומי שמכיר את בן־גוריון מאמין שהדברים נאמרו ברצינות גמורה.

מעולם לא פתח דוד בן־גוריון בשום מלחמה יזומה, ולעולם לא יפתח במלמה כזאת. הוא יחכה תמיד להתקפת הצד השני.

לכן, יתכן מאד כי התוצאה הפוליטית של מיבצע חוסאן לא תהיה שבירת השכנה המזרחית הקטנה של ישראל, אלא צירופה לשכנה חזקה יותר, עוינת יותר, מסוכנת יותר. יהיה זה פתרון בעית הירדן בצורה השלילית ביותר האפשרית מבחינה ישראלית — תוצאת החלפתה של המחשבה המדינית בדרג גבוה במחשבה צבאית בדרג נמוך.

★ ★ ★

יש האומרים כי מנהיגי ישראל מאחרים תמיד את הרכבת. ולראיה: הם מאחרים את הרכבת של השתתפות בחלוקת ממלכת הירדן.

אולם זוהי הגדרה בלתי־נכונה. היא מעלה לעיני רוחנו תמונה של אדם הרץ בכל כוחו כדי להדביק את הרכבת הנוסעת, אך נכשל.

ואילו ישראל אינה רצה כלל. היא יושבת במסעדת התחנה. מסביבה הומה התנועה. רכבות באות ויוצאות, תוך שריקה וחריקה. ישראל מתבוננת, רושמת, מתלוננת על לוח־הזמנים. אולם אין היא זזה ממקומה.

גרוע מזה: אין היא מחליטה אפילו על איזה רכבת היא היתה רוצה, בעצם, לעלות.

היא שקועה בחלומות על הדיליג'נס הקטן מימי ארגון ההגנה, עת יצאו חוליות לוחמים לפוצץ את בית־הקפה ביעזור או את בית־השייך בליפתא, כדי „לבער את קני המרצחים". אולם רכבת בעלת קטרדיזל איננה דיליג'נס.

★ ★ ★

כמה וכמה רכבות דוהרות ברגע זה במרחב. ישראל יכולה לעלות על כל אחת מהן אחרי ריצה קלה. אולם גם היא אינה מסוגלת לנסוע בשתי רכבות בעת ובעונה אחת. עליה להחליט.

רכבת אחת היא הרכבת של התמוטטות ממלכת הירדן. זהו תחליך שאי־אפשר לעצרו. מדינונת זו תתפורר. השאלה היא רק: מי יהיה היורש?

ישראל יכלה לעלות על רכבת זו. תכנית־האו"ם המקורית, אשר דווקא הממשלות הערביות תובעות כעת את עלבונה, דורשת כי בחלק הערבי של ארץ־ישראל המערבית, עד לירדן, תקום מדינה ערבית פלסתינאית, שתהיה קשורה קשר פוליטי וכלכלי עם מדינת־ישראל.

תכנית זו יכולה להתגשם, אפילו בלי כוח הנשק. היא תתגשם ברגע שישראל תשכיל להגיע לכלל שיתוף פעולה עם המוני העם הפלסתינאי, העשוק והמשועבד בידי שליטי עבר־הירדן. תכנית פוליטית מוחשית ותחנת־שידור טובה ידברו כאן בקול רם יותר מאשר תותח ופגזים. דרך המרד והמהפכה קלה ויעילה מדרך הכיבוש הצבאי.

ברכבת המובילה לירדן, יכול אדם להיכנס לקרון השלום או לקרון המלחמה. דבר אחד בטוח: רכבת זו אינה עוברת בתחנה ששמה חוסאן. כל דבר שיעזור לחקים את מחסום הצבא העיראקי על המסילה, משבש בהכרח את לוח־הזמנים.

★ ★ ★

ברציף אחר עומדת הרכבת המובילה למצרים. זוהי רכבת שונה לחלוטין, ויתכן שהיא גם יותר מודרנית.

(המשך בעמ' 8)

לפני הקרב. אחת היחידות יושבת בחצי־גורן, בנקודת הכינוס, ומקשיבה לדברי המפקד המסביר לאנשיו את מהות הפעולה, מטרתה וחלקם הם בה. החיילים הוזעקו עוד בשעות הצהרים אולם רק עתה ניתן להם הסבר מוסמך על תפקידם. בלילה המתקרב לאחר התדרוך, התארגנו הלוחמים ליחידותיהם השונות, בהתאם לתפקידים שהוטלו עליהם.

ליל חוסאן

זהו סיפורו של מיבצע. סיפור אודות האנשים אשר משך חמש שעות ייצגו את מדינת ישראל על אדמת הירדן, ונשק בידם. מטעמי בטחון, הוחלפו כמה משמות הלוחמים ופרטיהם האישיים. כל פרטי הפעולה נשמרו בסיפור זה במלואם.

דפעם לא חיו שום תדריכים ארוכים. תוך דקות החלו נעים הגלגלים שהובילו את אנשי היחידה מהמחנה לנקודת ההיערכות.

מיד כשנכנס אלכס, המ"מ, לצריף, ידעו החברה: זהו זה. זוים. משך יומיים חיכו לפקודה. כל עתון שהגיע למחנה היה מלא ניחושים ושמועות: האם יפעל צה"ל? מתי? איפה?

גם הם נסחפו בשטף הניחושים, אם כי לא הרבו לדבר על זה. רק פה ושם הלצה.

מישהוא, למשל, תלה דף נייר לבן על לוח המודעות של היחידה, ועליו המלים: „כאן נרשמים לנסיעה לתוך לארץ. הנחות מיוחדות לסיורי לילה."

הותיקים מנסים למתוח את ה„ירוקים". סיפורי אימים מסמרי שיער מהדהדים בקצב של מכונת יריה.

אלכס נכנס בדיוק אחרי ארוחת הצהרים. התורנים עוד עבדו במטבח. הוא שלח לק־רוא להם. „מיסדר יציאה בעוד שעה. ה־ממכים יערכו ביקורת של הציוד... יש בעיות?"

איש לא צחק. „יש בעיות?" הפכה מזמן סיסמה הומוריסטית בין החברה. אבל לא הפעם. אלכס אמר אותה בהיסח הדעת.

★ ★ ★

היחידות מתאספות

דיחידות מגיעות למקום הכינוס. כ־זו אחר זו נעצרות המשאיות, מורידות את נוסעיהן ונעמדות בצד, בין העצים. ה־חיילים נשכבים מיד על האדמה. מדי פעם דוהר ג'יפ בהסגנת חשיבות דחופה.

החיילים עוקבים בהתעניינות חצי־רדומה אחרי כל יחידה חדשה המופיעה במקום ה־כינוס. פה ושם נפגשים מכרים. „מה — גם אתם? נו, נו..."

ארוחת הערב מבשרת את התחלת ה־פעולה. ארוחה טובה, מזינה, עם הרבה קפה חם. זה צריך להספיק עד הבוקר. אחר כך מופיעים המפקדים. לא הממכפים וה־מ"מים, אלא הקצינים הגבוהים יותר. ה־חיילים עוזבים את נשקם ואת חגורם, ומת־קהלים בחצאי מעגלים על פני השטח. עכ־שיו ישמעו לאן הם יוצאים.

ביחידות השונות, מסבירים מפקדי המעו־לה את התמונה הכללית ואת חלקה של כל יחידה במיבצע הגדול.

★ ★ ★

המטרה: חוסאן

דמפקד מסביר: המטרה היא כפר חוסאן והמשלטים מסביבו. שם, מעבר לגבול. הפעולה תהיה אחת הגדולות בגבול הירדן מאז מלחמת העצמאות. היא תהיה מ־חולקת לשלוש משימות, שיבוצעו על־ידי שלושה כוחות. כוח א', יכבוש את בנין המשטרה שליד הכפר ויבטיח את החבלנים שיבצעו את הריסת הבנין.

כוח ב', תפקידו לכבוש את שני המוצבים שליד הגבול, החוסמים את ציר ההתקדמות העיקרי לעבר המשטרה. נוסף לזאת יהיה עליו לכבוש מוצב שלישי, בין הכפר לבין הכביש ולדאוג שהכפר חוסאן לא יוציא לו־חמים לחסום את הכביש או להטריד בכל צורה אחרת את הכוחות הישראלים שיפעלו בשטח.

כוח ג' יהיה ממונע ועליו לעלות על הכביש המוביל מן הגבול למשטרה. הוא גם

השריון הגיע. לאחר כיבוש שני המשלטים החוסמים את הכביש, עברו המשוריינים שבכוח הממונע את מחסום הגבול והצטרפו אף הם לפעולה. בתמונה נראים אנשי הטור הממונע מתחברים עם אנשי חיל הרגלים, שכבשו את המשלטים שעה קלה לפני כן.

יפנה את הנפגעים ויהיה מוכן להחשת עזרה לכל נקודה שתדרוש אותה. („זה ג׳וב!״ חש־בו החברה).

★ ★ ★

המסע למשטרה

כ**מעט מיד** עם החשיכה, נע כוח א׳. לפניו היתה דרך קשה מאד וארוכה, עד למשטרה. בשורה עורפית התקדמו ה־לוחמים, זה אחר זה, עד שנבלעו כולם ב־תוך החשיכה. אבנים קטנטנות הדרדרו תחת נעליהם המסומרות אך כאשר נעלם האחרון בשורה מתחום הראיה, נעלם אתו גם ה־רעש.

הם התקדמו במהירות, כשרף, מפקד ה־כוח, בראש. הליכה אכזרית ומאומצת ב־ואדיות, על גבעות וחזרה אל תוך ואדיות. אדמה סלעית ותלולה של הרי ירושלים.

באחת הכיתות, אחרי החבלנים עם מטען המוות שלהם, צעד בני. לא היתה זאת פעו־לתו הראשונה של בן המושב החסון. הוא כבר עבר שיפשופים רבים ורגעי פחד לא מעטים מאז התגייס. „אבל זה השיא,״ הוא שינן לעצמו. „הליכה כזאת עוד לא היתה״.

כבר לאחר 100 המטרים הראשונים הפסיק להתפעל מהעובדה שהוא פוסע בחוץ־לארץ. העיקר שיגמרו עם ההליכה, שיגיעו כבר, או שיעצרו רגע לנוח, למה לא עוצרים קצת? אי אפשר לרוץ כמו משוגעים, עם כל החגור הזה, והפצצות לבאזוקה, כמו סבלים, בעסק הזה הכל יכול היה לקרות, מה זה רף דוהר לו שם כמו סוס, כמו סוס? אי־אפשר אפילו קצת לנמנם בהליכה, צעד אחד לא נכון וגומרים את הקריירה בואדי.

בני הצמיד את מבטו להולך לפניו. מדי פעם היה נוצר פקק. החברה היו מצטו־פפים בסוף המדרון ובבת אחת קופצים קפיצה ארוכה מהצוק אל תחתית הואדי. אחר כך היו קמים על רגליהם ורצים כמו משוגעים כדי להשיג את חבריהם ולשמור על קשר עין.

מאחוריהם וקצת ימינה, באו אליהם הדי יריות. „החברה כבר התחילו את השמחה,״ חשב בני. „לפחות לנו יש מזל שלא יורים עלינו. בדיוק זה היה חסר, שגם יגלו או־תנו בדרך.״ ובריצה מאומצת הדביק את אלי שצעד לפניו: „רק שלא נגיע לחברון, בטעות,״ לחש לאזנו וכמעט התעלף מריח הזיעה החריף שנדף ממנו.

לפתע באה הפקודה: לשכב. יוסי, מפקד הכיתה המנומש, ראשו נתון בכובע הגרב הירוק שלו והעוזי תלוי באלכסון על חזהו, כמו גיבור רוסי, עובר לאורך השורה: „זהו. הגענו.״

בני הביט לפניו, לצדדיו, לאחור. הגענו? לאן? איפה המשטרה?

כעבור שניות ראה אותה. הכיתה תפסה את מקומה והחלה מתקרבת בזחילה אל ה־צללית המוצקה שהתרוממה לפניה. אורות של מכוניות האירו את הדרך שבין הכפר למשטרה. כנראה פטרול ממונע של הלגיון. המכוניות נסעו כמה פעמים למשטרה ו־חזרה.

בני המשיך לזחול. הרגשת עליונות מר־זרה שטפה אותו. הוא ידע כי כל לגיונר וכל שומר ירדני ער כמו שד בלילה הזה, לכל אורך הגבול. אבל הם הצליחו להגיע עד כאן בסדר — למרות ששם, מאחור, כבר ירו כמו מטורפים. הוא חייך לעצמו, יישר את הכלי וחיכה לפקודה.

הרחק משמאלו, למעלה, ביצבצו אלפי אורותיה הזעירים של ירושלים העברית. אורחיה התכוננו בחדאי לבלות בשלווה את ליל החג.

★ ★ ★

המ״מ והטירון

כ**וח ב׳** חיכה בשדה, עד שיגיע תורו לנוע. לעומת מיבצר המשטרה, המרו־חק כמה קילומטרים, התייצבו יעדיו הוא במרחק קטן בלבד. היתה לו עוד שעה זמן, עד שכוח א׳ יסיים להתקרב למשטרה. בי־נתיים, נחו הלוחמים באפלה.

אלכס, המ״מ, ישב בין אנשי מחלקתו. הוא יכול היה ללכת לשוחח עם מפקד ה־פלוגה, לסחוט עוד כמה ידיעות על היעד, להחליף את אותן המלים המדוודות שרק מתיקים יודעים להחליף ביניהם לפני פעו־לה. במקום זה, העדיף לשבת עם החברה שלו. הוא ידע כי תהיה זו טבילת האש

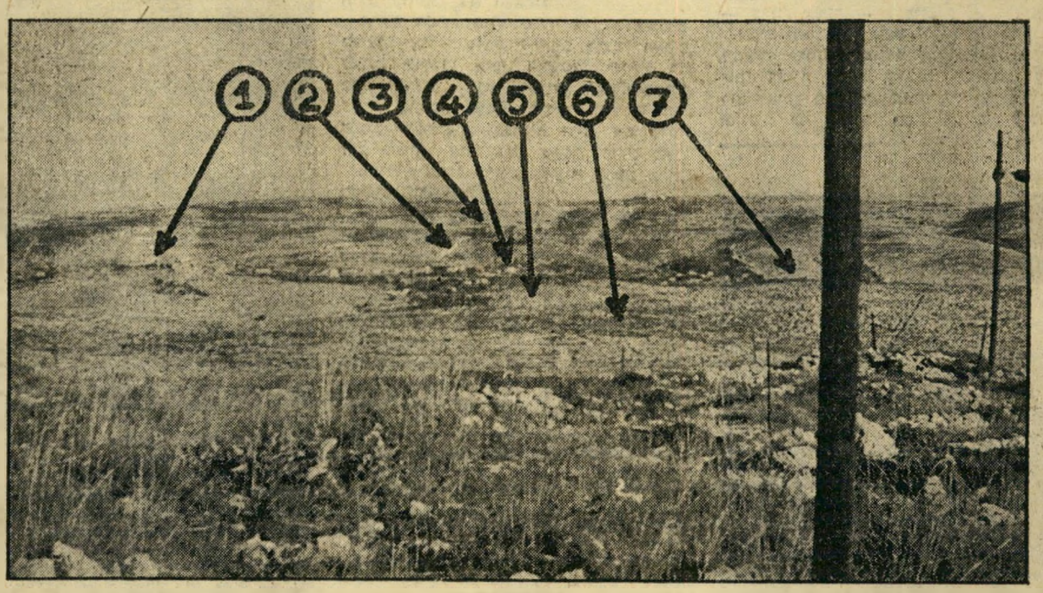

יהו שטח הקרב

התמונה למעלה צולמה על־ידי צלם **העולם הזה** מתוך משק מבוא־ביתר, למחרת הקרב. בתי הכפר חוסאן נראים בבירור, משחרעים בין הנקודות המסומנות במס־פרים 1, 4. חץ מספר 2 מצביע על הכביש המוביל למשטרה, בקטעו הגלוי לעין, אחרי שעבר מן הגבול, דרך הכפר. חץ מספר שלוש, מאחורי חורשת העצים, מסמן את המקום שבו עמדה המשטרה. מהבנין עצמו לא נשאר סימן. מספר 5 הוא המשלט הקטן, בין הכפר לבין הכביש, שנכבש אחרון, ללא כל אבידות, לאחר שמגיניו ברחו. מספר שש הוא מקום המוצב הפלוגתי העיקרי, שם התנהל הקרב האכזרי ביותר, שדרש את מספר הקרבנות הגדול ביותר. מאחוריו, בהמשך הממ־רון, מסומן בחץ מספר 7, נמצא המוצב המחלקתי ש־נכבש יחד עם המוצב הפלוגתי, ללא אבידות. שתי החטיבות, בהם נתקלו מכוניות התגבורת של הלגיון, הונחו משני צדי הכביש. אחרי שסיימו את תפקידם נכנסו כמה מאנשי החטיבה לכפר, שוחחו עם אנשיו.

ליל חוסאן

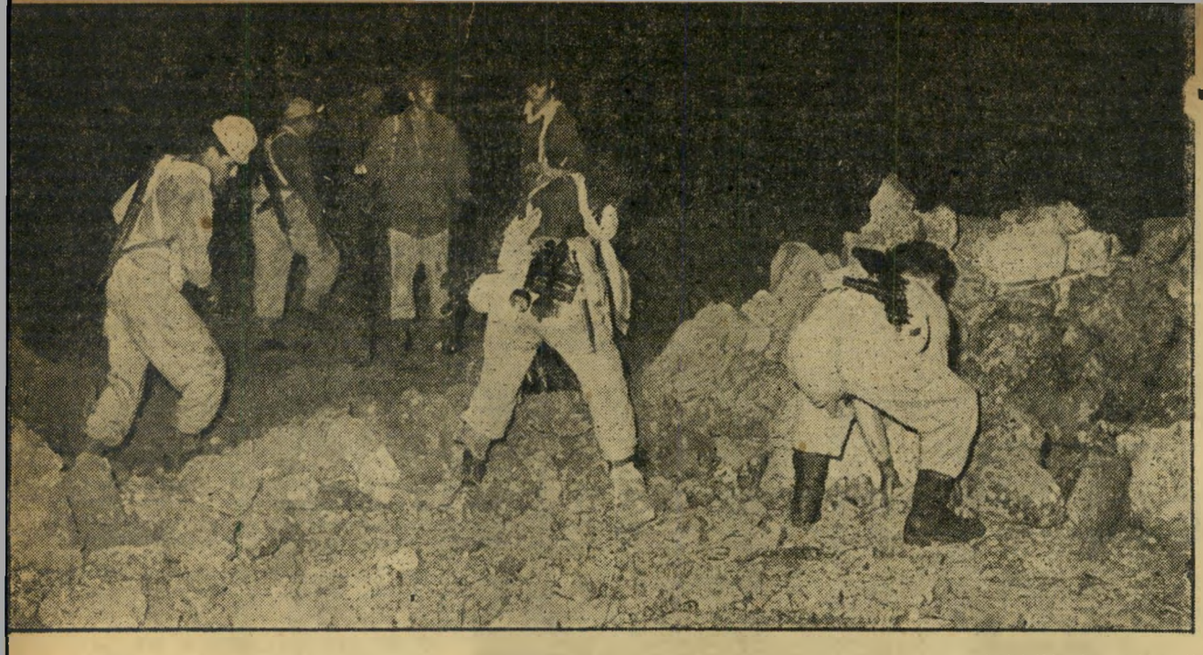

מפלקים את המחסום. שני חמשלטים העיקריים כבר נכבשו. הגיע תורו של הטור הממונע לעבור את הגבול ולהשתלט על הכביש המוביל למטרה. לאחר שהחבלנים פוצצו את מחסום האבן שחסם את הכביש בצד הירדני, מסלקים הלוחמים את האבנים החוסמות.

לרבים מהם. הוא זכר את סבילת האש שלו, לפני קצת למעלה משנה. נדמה היה לו כי עברו דורות, מאז אותו יום בגבול הרצועה.

מישהו ניגש אליו באפילה. בנץ, המקלען של כיתה א', "רוצה לעשן?"

"לא. אתה רוצה מסטיק?"

בנץ קיבל את המסטיק, חתך אותו לש־נים. חצי דחף לפיו וחצי בכיס החולצה. "זה בשביל אחר־כך. אחרי שנגמור את ה־עסק."

אלכס נזכר בפרט התפל. כי "אחר־כך", פגע כדור בכיס ובמסטיק שהיה בו.

★ ★ ★

לאחר משעה אחרי שכוח א' יצא לדרך, נע כוח ב'. מיקו, המפקד, הר־ביל. מיקו הוא גבר גבוה, רחב, בעל פני גימנזיסט וגוף של מתאבק מקצועי. בן 26 בסך הכל.

מכוניות הובילו אותם עד לגבול ומשם הלכו ברגל. המרחק עד ליעד קטן — ק־לומטר בסך הכל. חטור התקדם בהאדי, בין גבעות טרשים. בנץ המקלען, לא רחוק מ־ראש הטור, סחב את המקלע שלו כמו מקל רועים, על כתפו הימנית. הוא הוריד אותו, אחז בידיתו במצב "אזן" ונהנה מקלותו של הכלי. פעם יצא לאימוני לילה עם מקלע מ. ג. — עסק מסורבל וכבד. לעומתו, ה־מקלע הזה הוא ממש תענוג. הוא העביר את המקלע שוב לכתף וצחק לעצמו: "אני כבר מנסה למצוא מעלות טובות גם כאן."

עברו 20 דקות. לפתע — רס־טאט־טאט טאט צרור ממושך ממקלע, ויריות רובה מקוטעות. האויב גילה אותם? באופן אוטו־מטי נעצר הטור. מיקו, המפקד, מרים משקפת לעיניו. סוקר את הרכסים מסביב.

אש לא יעילה; סתם שומר שהתעצבן. הוא נותן את הפקודה להמשיך — יותר מהר. גבר משונה. מיקו זה. גם כאשר נשמע הצרור הראשון. הוא נשאר זקוף. אפילו לא הרכין את הראש באותה תנועה אינסטינקטיבית לחיילים בחזית.

הכוח עולה על דרך עפר, המתמשכת בין שתי גדרות אבנים. הכפר חוסאן קרוב מאד; אפשר להריח את ריח הגללים, העשן וה־אבק המאפיינים כל כפר ערבי. ואז, שוב יריות. צרור ארוך של מקלע וכמה יריות בודדות של רובים. הפעם באות היריות מ־כיוון הכפר עצמו.

לפתע קופא הכוח במקומו. שתי רקיטות אדומות עולות במהירות לשמים, נעצרות שניה ומתפוצצות במטר שביבים המאיר היטב את הבתים הקיצוניים של הכפר. וב־אותה פתאומיות בא האירו את האפלה ה־חיוורת של ליל ירח בהיר, נעלמים ניצו־צות הרקיטות. הכוח קם על רגליו וממשיך לנוע לאורך הדרך.

מקצה הכפר מתחדשות היריות — אך לא לכיוון הסור המתקדם.

★ ★ ★

כעת כל אחד יודע היכן הוא. דרך הפער עוקפת את הכפר עצמו ומובילה אותם לכביש המוביל מהגבול למשטרה. מעבר לכביש — שני המשלטים שאותם צ־ריך לכבוש הלילה.

"לרדת" עוברת הפקודה לאורך הנחש ה־אנושי הארוך. השורה שוב קופאת. הלב הולם בחזקה. מה הלאה?

בראש הטור, מיקו שולח ארבעה גששים קדימה. לפי חישוביו צריכים מוצבי האויב להיות קרובים מאד. הגששים יאמרו לו כמה קרובים. ארבע הדמויות הבהירות נע־למות בריצה. כעבור דקות, חוזרים הג־ששים. בלחישות ותנועות ידים, חם מדוד־חים למיקו: היעד כאן, ממול. קרוב מאד.

הטור שוב זז קדימה. החניה הבאה תהיה בנקודת ההסתערות.

מן המוצב נפתחת אש. הפעם אש חזקה ומרוכזת. כמה כלים בבת אחת. היא מת־קבלת בשקט מוחלט. טרם הגיעה השעה להשיב אש.

בינתיים, הרחק מדרך העפר, עוקב מטה הפעולה אחרי כל התפתחות. קשרים מדווחים ישר ממפקדי הכוחות ומעבירים אליהם כל ידיעה חשובה. הנה הקשר של מיקו מקבל הודעה: נראתה תנועה של האויב בשטח. אורות של שבע מכוניות מתקרבים בכביש. בכיוון למוצבים.

מפקד המיבצע נוטל את השפופרת ליד: "האללו, מיקו! בעוד כמה זמן תהיה מוכן להסתערות?"

מיקו עורך חישוב מהיר: "בעוד חמש דקות."

המפקד שוקל את כל הנתונים. לפי ה־תוכנית המקורית, היה על כוח ב' לחכות עד שכוח א' יפתח בהתקפתו על המשטרה, לפני שיסתער הוא על המוצבים. אבל ה־אויב הרגיש במיקו ובאנשיו. אם אלה יחכו, עלולה גם להגיע תגבורת שתהפוך את מצ־כם למסוכן ביותר. הוא מחליט: "הסתער ברגע שתהיה מוכן!"

★ ★ ★

מיקי מארגן את אנשיו להסתערות הוא מגלה כי לפניו עומדים שני מוצבים של הלגיון והמשמר הלאומי. הרא־שון הוא גם החזק יותר — מוצב פלוגתי. הלאה, מערבה ממנו, על שלוחה המתמשכת מן המוצב הפלוגתי, עומד היעד השני — מוצב מחלקתי.

הוא מחלק את הכוח לשניים: אחד יתקוף את המוצב הפלוגתי, השני יסתער על המוצב הקטן יותר. מפקדי יחידות המשנה תופסים את מקומם. הכוח מתפצל לשניים. אלה שיתקיפו את המוצב הפלוגתי נשארים מ־אחורי גדר האבנים; האחרים מתחקים ב־מהירות באפילה. מפקד הכוח העיקרי מצביע לפניו: שם, במעלה המדרון, מחכה האו־יב.

"מי הדא: ענדאק!"

המתקיפים בקושי הספיקו להתקדם — לא יותר מ־50 מטר מהגדר. המפקד צועק: "אש! להסתער!" ואז פורץ הגיהנום.

"עליהום! עליהום!" צועקים וווקא ה־ישראלים, ומטפסים כמו מטורפים על צלע הגבעה. מתחלקים, מתרוממים, יורים ושוב מזנקים. מלמעלה נשמעות יללות חדות. מק־לע, באגף הימני של המוצב, פותח בצרור־רות רצחניים, אינסופיים. הוא קוצר ב־מסתערים באכזריות אימה. החובשים רצים מיד אליהם, תחת אש.

אך ההסתערות אינה נפסקת. עכשיו מגי־עים גם הדי יריות מרחוק יותר. ההתקפה על המוצב הקטן התחילה אף היא. הרדנ"ט־נכנס לפעולה.

תוך חמש דקות מהתחלת ההסתערות, מגיעים הלוחמים לקצה השני של המיתחם המגודר. המשלט כבר נשפך. אך היריות אי־נן פוסקות. האויב נשאר עדיין בעמדותיו, מחופר בתעלות, מסתתר אחרי סלעים. מת־חיל משחק רצחני של חתול ועכבר. רישרוש — צרור. צעקה — רימון.

הכוח המסתער נכנס לתעלות, החפורות מחצית עומקן באדמה והמוגבהות על־ידי שתי דפנות אבנים גדולות. הבחורים עוב־רים לאורך התעלות, שוטפים אותן בצרורות ארוכים של עוזים. כמה דמויות עוברות

• רובה רימון נגד טנקים.

בתוך הכפר. בשעת הפעולה, השתלטו כוחות צה"ל על כל אזור הכפר חוסאן, אך שמרו בקפדנות שלא לפגוע ב־1200 תושבי; האזרחים. בתמונה, נראה חייל ישראלי בשיחה עם שניים מתושבי הכפר, בפתח ביתם.

כך נראה המוצב שנכבש. בגבל הקושי לחפור תעלות בתוך האדמה הסלעית של המוצב, הקימו הירדנים שתי דפנות מאבנים, נוסף לחפירות השטוחות. בתמונה: חיילי צה"ל עוברים בתוך אחת התעלות, בשעת סריקה יסודית של המשלט לשם סיהורו.

חמשפחות השכולות. כאשר הובאו לקבורה תשעת חללי ההתקפה הנדולה, ליוו אותם למנוחתם האחרונה אלפי קרובים, חברים־לנשק ואזרחים פשוטים. חיילי צח"ל, שיצאו להעניש את האויב על מעשי תועבה רצחניים, שילמו בגופם עבור שלום אזרחי המדינה.

אשתו של רב־סרן משה עפרון, אחד מחללי ההתקפה, בשעת הלוויית בעלה.

בריצה על הרכס, בדרך אל המדרון ה־אחורי. „מי שם?"

הדמויות נעצרות לשניה. השניה עולה להם בחייהם. עוזים מטרטרים מכמה כי־וונים. הדמויות נופלות על האדמה, מתבו־ססות בדמן. לבסוף, משתלט התקתוק ה־מאסיבי של העוזי על כל שאר הקולות. המשלט נכבש סופית. מן המוצב השני לא נשמע כל רעש. גם הוא נכבש — ללא קרב כמעט, וללא נפגעים.

נשארה עוד משימה: מיקו שולח כוח־משנה לכבוש את המשלט השלישי, הניצב בין הכביש לבין הכפר, זה שהטריד אותם בדרכם. משימה די קלה — מסתבר כי אנ־שיו ברחו בראותם את המסתערים מטפסים לעומתם, על הטראסות התלולות.

כוח ב' יכול להודיע: כל המשימות בוצ־עו במלואן.

עתה שולח המפקד אנשים למטה, לסלק את מחסום האבנים החוסם את הכביש ליד הגבול. הטור הממונע כבר עומד לפני ה־מחסומים, באורות דולקים. הגיע תורו להי־כנס לפעולה — לאסוף את הפצועים ואת השלל, לספח את קטע הכביש עד המשטרה לשלטון ישראל עד לגמר הפעולה.

★ ★ ★

רח, מפקד כוח א', נותן את האות. בבת אחת פותחים כל הכלים באש אל חומות המשטרה. החבלנים מתקדמים במ־הירות עד לגדר התייל, מניחים בונגלורים. הקונצרטינות הדוקרניות נקרעות לגזרים. מטען של חומר נפץ מבקיע את השער.

(המשך בעמ' 18)

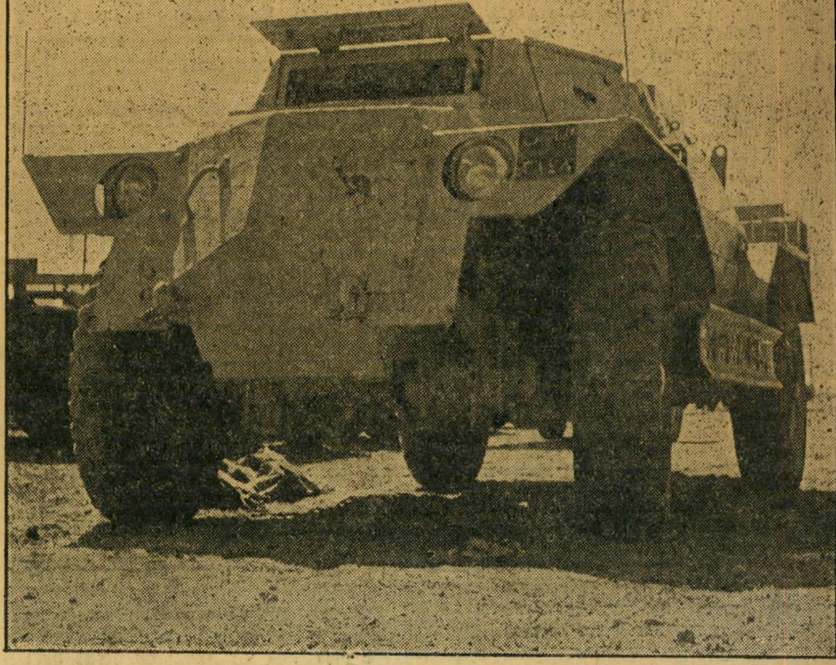

רכב חופשי. משוריין שנתפס על־ידי חכוח הפורץ בתוך חצר המשטרה. הוא חועסק מיד חעברת שלל וחיילים, חזרה לישראל. משוריין זה הוא מתוצרת בית, אינו מצוייד בתותח או במקלעים, מיועד בעיקר לחסעת חיילים בקרב ולא נועד לפעולה בתפקידים קרביים.

השלל המגוון: בכל מוצב, נפל שלל קרבי רב בידי חיילי צח"ל. בתמונה זאת נראות שתי מרגמות 102 מ"מ מורכבות על גלגלים, שתי באזוקות, מקלעי ברן, סטנים, רובים, תחמושת, מרכזיה טלפונית וחצובות מקלעים שחובאו ברכב שאף הוא נלקח שלל.

הקץ לשומן!

ללא תרגילים, ללא מאמץ
מכונות פלא חשמליות
מעתה גם לגברים
בהנהלת רפאל הלפרין

„טרקלין נוסף"

תל־אביב
רחוב ויינס 5, טלפון 23104

חיפה
הר הכרמל, ככר המגדל 10
(ליד מגדל המים) טלפון 82688

ירושלים
בנין קולנוע ציון, טלפון 4705

תחת השגחה רפואית מעולה

דן קלוב - מלון דן
דעת העיתונות
על
האחים ניקולאס וויקי אלוורז

מעריב

... הופעתם של צמד האחים ניקולאס במועדון „דן" היא ההופעה הקאבארטית השלמה ביותר שראינו כאן בשנים האחרונות... ויקי אלוורז מצטיינת ב„התעמלות בטן" משוכללת ביותר...

ידיעות אחרונות

... האחים ניקולאס, הכושים האמריקאים, הם וירטואוזים ברי־קוד ה„טאפ". הופעתם היא אחת המוצלחות ביותר שראינו אי פעם במועדוני הלילה בישראל...

... הרקדנית הדרום אמריקאית ויקי אלוורז, שלבושה מצומצם ביותר, מצטיינת בעיקר בנענועי בטן ועוד למטה מזה...

Echo d'Israel
Les Fréres Nicholas . . . artistes négres de réputation internationale . . . des spectacles de variétés de grande classe . . . un grand succés . . .

הצגת הקאבארט המוצלחת ביותר שנראתה אי־פעם בישראל.
רק עוד ימים ספורים.
ביום ד', 10 לאוקטובר הצגה מיוחדת אחר־הצהרים
ותה ריקודים לשעה 5.
קפה ועוגה -.2 ל"י ליחיד (כולל פסים)

ד"ר דגון אומר:
קריאות התפעלות באחריות

רוצה את בקריאות התפעלות של כל בני הבית בארוחה הבאה? כן. כן, אין לך מה לי התבייש בזה, זוהי חולשה אנושית רגילה.

ובכן, הגישי להם דג־ים אפוי בטחינה. וכך תעשי: המליחי קילו דגי־ים, טבלי ב־2 כפות קמח, טגני בשמן חם עד שיש־חימו. קחי בצל, חתכי לפרוסות וטגני. שימי את הבצל בסיר שטוח, סדרי מלמעלה באופן צפוף את הדגים, צקי עליהם 3—2 כפות טחינה עם מיץ לי־מון, קצת מים, פלפל ופטרו־זילינון קצוץ מפוזר מלמעלה. אפי בתנור עד שהמאכל יש־חים.

יו—הו! איזה מאכל נפלא!

בתיאבון.

דגי־ים לכולם

העם

האריה והצרצר

במשך כמה שעות נשמע בשבוע שעבר קולו הגברי של החייל הקרבי העברי. כסו־פת־רעמים ריחף הקול מעל להרי חברון, הידהד בבירות העולם. למחרת היום נדם הקול, ובמקומו שוב בא קולו הילדותי של משרד־החוץ הישראלי. מאזיני קול־ישראל למודי־הסבלנות נאלצו שוב להאזין להודעות ארוכות, בעלי רמת־ויכוח של כיתה ב', אחרי קול האריה, נשמע קול הצרצר.

אולם בחדרי חדרים, במקום שמתגבשות ההחלטות, היו הדיונים רציניים הרבה יו־תר. מזה חודשים רבים לא היתה האווירה כל כך מדוכאת. ההתמוטטות הקרובה ביר־דן, הסיכוי של פשרה בסואץ על חשבון ישראל, הטילו שוב צל קודר על הישיבות. היה זה צל המלחמה.

מחליט המחליט אחרון. בהתקד־רות חדשה זו, פעלו שיקולים גדולים וקט־נים בערבוביה. אחד מהם היה שינוי יחסו של דויד בן־גוריון לדאג האמרשילד. כ־ששהה מזכיר האו"ם בישראל, נרקמו ר־חסים אישיים הדוקים מאד בינו לבין ביג'י, שהוקסם על־ידי האישי. אולם הגינוי ה־חריף של פעולת חוסאן על־ידי האמרשילד, למרות תועבת רמת־רחל, נראה בעיני ביג'י כמעשה של בגידה אישית. הוא הריץ למז־כיר הכללי מכתב חריף מאד, בו ביצבצה התרעומת האישית מכל שורה.

היה זה רק פרט אחד. חשובה יותר היתה ההרגשה הגוברת והולכת שהקפאון המוח־לט של משרד־החוץ בשאלת הסואץ, יחד עם פעולות התגמול המקוטעות, אינם יכו־לים להביא לשום פתרון של ממש. הסב־לנות החלה פוקעת. וכאשר פוקעת הסב־לנות, ממששת האצבע את ההדק.

אולם כמו תמיד בישראל, ארוכה הדרך להחלטה. אין שום הסכמה בין שותפי ה־קואליציה על הקו המדיני והבטחוני, ואין הסכמה כזאת גם בצמרת מפא"י עצמה. עסקני מפא"י, שעוד לפני חודשיים שמעו את ביג'י בועידתם מייסר במלים חריפות ביותר את חברי מפלגתו הצעירים, הדוגלים במלחמה מונעת, לא האמינו כי גם דעתו התקיפה הנוכחית של ביג'י תהיה דעתו ה־אחרונה בשנת 1956.

מדיניות

מגן־דוד וצלב־לוריין

בשמי מלחמת־העולם השניה דרכו שני סמלים, שהתמזגו לברית אחת: מגן־דויד הציוני וצלב־לוריין** של צרפת החופשית. לא היתה זאת ברית של אהבה הדדית, אלא של איבה משותפת. תחילה היתה זאת ה־שנאה לבריטניה, שגרשה את צרפת מסוריה וביקשה לגרש את הציונות מארץ־ישראל. אחר־כך היתה זאת השנאה המשותפת לתנו־עה הלאומית הערבית, שפעמה בממשלת ישראל ובממשלת פאריס כאחת.

בימי מלחמת־החרות, באה אספקת נשק וכסף מצרפת. מאז קום המדינה תרמה צר־פת תרומה מכרעת לחימוש המדינה. החש־בון היה מציאותי וצונן: כל חייל ישראלי הנהרג בגבול ירדן, חוסך חיי חייל צרפתי באלג'יריה. לחץ בגירות חברון מכריח את מצרים להקדיש חלק ממרצה לנעשה בירדן, להקטין את כמות המרץ שהיא מקדישה לצפון־אפריקה.

בצורה פשוטה ביותר מתגלה הדבר בשי־דורי התחנות הערביות. ביום של תקרית בגבול הישראלי עומדת ההסתה האנטי־יש־ראלית בראש מהדורת החדשות של כל תח־נה ערבית, ממילא דוחקת את ההסתה ה־אנטי־צרפתית לסוף החדשות.***

„להילחם יחד!" החודש זכה מנהיג ישראלי לכבוד רב. מנחם בגין, האיש ה־מסמל בעיני צרפת את מלחמת־המחתרת נגד הבריטים, הוזמן לנאום בכנסת הצר־פתית. הוא הפך למנהיג הציוני הראשון שתבע בגלוי ברית כללית עם צרפת.

קרא בגין: „לא על צרפת להילחם למען ישראל, לא על ישראל להילחם למען צר־פת. צרפת וישראל יכולות וחייבות לעמוד יחד, ואם יהיה צורך בכך: להילחם יחד!"

כעבור ימים מעטים שב בגין לישראל, חזר על אותה הגימה בנאומו הגדול בועידת מפלגתו בתל־אביב. אף שלא היה פער רב בין דעותיו לבין דעותיה של ממשלת יש־ראל בענין זה, הרי דבר אחד חיה ברור: מנהיג תנועת־החרות החליט לחזור, כמו בימי המחתרת, לניהול מדיניות־חוץ עצמאית.

מפלגות

קופה משותפת

באוהלי הפיקוד של התנועה הציונית שררה מתיחות. הפעם לא באה הסכנה מן השולטאן של מארוקו או ממזכיר המפלגה הקומוניסטית הסובייטית. הסכנה היתה הר־בה יותר חמורה, והיא נגעה בציפור הנפש: המגבית היהודית המאוחדת.

המגבית היא בסיס המשטר הציוני ב־עולם ובארץ. באמצעותה מטיל המשטר הקיים את מרותו על כל המפלגות, כולל מפלגות האופוזיציה. כי כולן, מחרות ועד מפ"ם, מקבלות את חלקן בכספי המגבית, משתמשות בו כדי לממן את רכישת אוהדי־הן ובוחריהן בישראל.

עתיני הפרה. אילם לא כל המפלגות נהנות מכספי המגבית במידה שווה. כך מקבלת מפ"אי קרוב למליון דולאר לשנה. הציונים הכלליים והפרוגרסיביים ביחד מקבלים 800 אלף דולאר, בעוד שתנועת־החרות יצאה מקופחת — היא קיבלה רק 90 אלף דולאר לשנה.

היה סבעי שתנועה מלחמתית כמו חרות לא תשלים בהקצבה זעומה כזאת מן הכיס המשותף של המשטר. לכן יצאה לפעולת

קרבן־שבץ פרוינד
איש בחזית השניה

תגמול: היא פתחה במגבית נפרדת משלה בדרום־אפריקה. התוצאה היתה מפתיעה אפילו לבעליה: המגבית הכניסה חצי מליון ל"י.

עתה היה הכל מוכן להתקפת־מחץ ב־אמריקה עצמה. שליחי תנועת־החרות נשלחו לאמריקה הדרומית, אחד העסקנים העיקריים של פרת המגבית, שעה שמנחם בגין עצמו התכונן למסע באמריקה הצפונית.

עתה נחרד גם הנשיא הציוני, נחום גולד־מן, מתרדמתו. הוא פעל נמרצות. גם מפא"י שוכנעה להסכים לפשרה. ההסכם המשוער: ההקצבה של כלפי המגבית למפלגת ה־אופוזיציה החזקה ביותר בישראל תוגדל מ־90 אלף ל־350 עד 400 אלף דולאר לשנה.

דת

קרבן ליד המחסום

השקט חזר להרי חברון, קול היריות נדם. אך בחזית השניה של ישראל, המשיכו ל־הדהד קולות הקרב במלוא עוצמתם. היתה זו החזית הדתית.

● בירושלים, התפרצה קבוצת חרדים לדירתו של בצלאל זרגי, תקפה אותו ושב־רה את רהיטיו, בטענה כי באה להעניש על שפתח את מקלט הרדיו שלו בשבת — דבר שאיננו אסור לפי דיני ישראל.

למחרת קיבלו תריסר תושבים ברחבי ה־בירה הודעות טלפוניות כי גורל דומה מ־

---

* בניגוד לכמה מיועציו, שאחד מהם כינה את האמרשילד בפומבי כ„שליח ה־צבעות המתנכרת".

** צלב גבוה, בעל שני קוים מאוזנים במקום אחד.

*** רדיו פאריס בשידוריו הערביים, משתדל אף הוא בכל כוחו להסית את איבת הערבים מאלג'יריה לישראל. בימים האחרונים קבע קריין רדיו פאריס בערבית כי בעית הערבים היא בעית ישראל ולא בעית תעלת־סואץ, כי יש להיזהר מפני גמאל עבד אל־נאצר מפני שהוא היחיד מבין מנהיגי ערב ה־רוצה בשלום עם ישראל, וכי אסור לערבים להתפתות לרוסים, הרוצים לפתוח את ה־תעלה גם בפני אוניות ישראליות.

צפה להם, אם יפתחו גם הם את מקלטיהם בשבת. המשטרה ערכה מעצרים.

● שוטר שבא להעיד בפני ועדת מני, החוקרת את פרשת מותו של פנחס סגלוב בהפגנת השבת הגדולה, לפני ארבעה שבועות, העיד כי קיבל פקודה לבלוש אחרי חברי הועדה. למחרת הופיע מפקדו, ע.מ.מ. אליעזר שילוני, ונשבע כי לא ניתנה כל פקודה כזו.

● מכונית משטרה שנכנסה לשכונת מאה־שערים כדי להחזיר ילדה שתעתה מ־ביתה, נתקבלה על־ידי מטר אבנים וקריאות בוז מצד כמה תושבים חרדים.

● בגיזרה מרוחקת יותר, נתקבל ראש עיריית ירושלים גרשון אגרון בהפגנה של חרדים אמריקאים, שהקבילו את פניו ב־שדה־התעופה של ניו־יורק כשהם נושאים כרזות המאשימות אותו בגרימת מות סגלוב וברדיפות אנטי־דתיות בבירת ישראל.

אך מזעזע מכולן היתה התקרית ש־ארעה בחלק הצפוני של הארץ, בשיכון עמידר בכפר אתא.

אנשים ליד בית־הכנסת. כאשר שמע על מותו של סגלוב, השמיע ייני פרוינד, תושב כפר אתא, משפט מוזר מאד באזני חבריו: „גם פה לא יהיה שקט עד שלא ימות מישהו."

בשעות הערב של יום ששי האחרון, מת ייני פרוינד, בן ה־53, מהתקפת לב שבאה לאחר השתתפותו בויכוח על מעבר מכו־נית בשבת, בשכונתו.

אחרי שחזר ייני ביום ששי מעבודתו כ־סוכן מסחרי של בתי חרושת חיפאיים ל־מוצרי קיראמיקה ועץ, שכב לנוח על הספה בחדרו, ונרדם. הוא התעורר כעבור שעה, לקול צעקות־ריב שנשמעו ליד ביתו. מ־המרפסת ראה כשלושים איש, בחלקם נושאי סדורי־תפילה, עומדים בפתח בית־הכנסת ש־ממול. הם ניצבו ליד מחסום של חביות ואבנים, מנעו מאוטובוס ריק לעבור.

היתה זו הפעם הראשונה שייני ראה מח־סום כזה. לפני כן היה רואה רק שני שלטי „אין כניסה", שהוצבו בשתי כניסות הכביש בימי שבת וחג, באישורה של המועצה המ־קומית, כדי לא להפריע לתפילות בבית־הכנסת.

מגן על נכה. היתה זו הפעם הראשונה שנהג האוטובוס מאיר לבבי נתקל במחסום כזה. לאחר ויכוח קצר, חסר־תוצאות, נכנע לסירוב הדתיים והחל נוסע אחורה אל ה־כביש הראשי.

כעבור דקות מספר ראה ייני את האוטו־בוס חוזר. נהגו ירד והחל מסביר לבאי בית־הכנסת כי אינו יכול להסתובב ברחוב הצר, שבצדדיו תעלות ועריסות חול ולבנים של השיכון ההולך ובנה. לשוא. המתפל־לים סרבו לזוז. הנהג ניגש למחסום, החל מזיז את החביות.

לעזרתו בא דייר הבית, ברל שמואלביץ. אחדים מהמתקהלים ליד בית־הכנסת התקר־בו אף הם למחסום, החלו דוחפים ומכים את שני הבחורים. שמואלביץ, נכה מלחמת העצמאות שהמתפללים דרי השכונה הכי־רוהו היטב, נדחף והופל ארצה. אבן ש־הושלכה מיד לאחר זה פגעה בראשו. שבוע לאחר מכן, עוד הלך עם תחבושת.

ייני, שלא יכול היה לראות כיצד מכים את שכנו הנכה, ירד למקום התגרה להגן עליו. ייני, אדם לא דתי ששלח את בתו לבית־ספר דתי של המזרחי, כיוון ששאף לחנכה ברוח המסורת היהודית, ניסה ל־שכנע את שומרי המחסום לפנותו.

תוך סערת הוויכוח, נדחף הגבר מרכיב המשקפיים, קיבל מכה קלה בחזהו. אחרי דקות ספורות, התיאש, חזר מרוגז לביתו. שם המשיך לחזות במתרחש מן המרפסת. ואז, לפתע, נראה מתכרזץ, מחזיק את ידיו על חזהו וצועד בחפזון אל תוך החדר. שם נפל לאורך כל גופו, פניו כלפי הרצפה — מת.

מיד התפשטה השמועה בחוץ. הדתיים הסירו את המחסום והתפזרו במהירות.

נוער

הכלל והפרט

חיילות רבות מאמינות כי מתוך כל חמש בנות הנכנסות לסמינר למורות, שלוש עושות זאת כדי להתחמק מהצבא. ואילו חברי תנועות־נוער רבים משוכנעים כי מ־תוך כל חמש חברות תנועה הנכנסות לסמינר, ארבע עושות זאת כדי להימנע — בדרך שלא תיראה כהשתמטות פשוטה — מציאה עם גרעין התנועה לנח"ל ולהתייש־בות. לאחר בירור רעיוני, הגיעו תנועות הנוער למסקנה כי אפשר או לאסור כליל על חברותיהן ללמוד בסמינר או להביא כל בקשה ובקשה לדיון מיוחד בפני חברי ה־גרעין כולו.

עד כה, לא נקט אף גרעין אחד בדרך הראשונה ואילו בכל מקרה שהיתה בקשתה של המועמדת מובאה לדיון, היו החברים נמנעים מהצבעה או מתביישים להשיב את פני המבקשת ריקם — ביחוד כשהיא נוכחת בשעת ההצבעה. התוצאה: גרעיני תנועות־הנוער המשיכו לעלות להתיישבות כשמספר בנותיהן מועט וכל הסיכויים הם כי בתום לימודיהן, שוב לא תמצאנה הבנות את מקומן בחברה שהתגבשה בלעדיהן בינתיים.

חצפית

(כל הזכויות שמורות)

● **מועצת הכטחון תתעלם מישראל בהחלטותיה, כשאלת חופש השייט בתעלה.** גם צרפת, ידידתה הקרובה ביותר של ישראל כרגע במחנה המערבי, תימע לה שתסתפק בהחלטה כוללת של המעצמות על חופש שייט בתעלה, ללא כל דגש מיוחד על חופש מעבר לאניות ישראליות.

לעומת זאת, ישתמשו כמה מנציגי המערב בעובדת חסימת התעלה בפני אניות ישראליות כקלף כוויכוח הכללי במועצת הכטחון. מסקנתם לא תהיה כי יש להסיר את המחסום, כי אם רק שיש לרסן את עבד אל־נאצר.

● **למרות שגם ישראל וגם הערבים אינם מעוניינים כשלב זה כי בעיית תקריות־הגבול תועלה לדיון בפני מועצת ה־כטחון, קיימת אפשרות כי בכל זאת תונח הבעיה על שולחן המועצה.** היוזם יהיה מזכיר האו"ם דאג האמרשילד, הרואה במרחב אזור־התעניינות אישי. במקרה זה, לא תסתפק ישראל בהופעתו של נציגה הקבוע אבא אבן, תארף אליו גם את שרת החוץ גולדה מאיר.

● **קיימים סיכויים כי חרב שלמה שלייפר, רכה הראשי של מוסקבה, יבקר בישראל.** מתנהלים עתה גישושים בכיוון זה, שמטרתם להניע את הרב שלייפר שיוסיף לביקורו בפאריס, בסוף החודש, גם ביקור קצר בישראל. אולם אין שום רמז עדיין כי השלטונות הסובייטיים יאשרו נסיעה זאת, מתוך חשש כי הדבר עשוי להציג את ישראל כמרכזה המוכר של היהדות הייולימית.

● **איש אחד יתעשר עוד יותר כאשר תחליט הכנסת לחוקק חוק ארצי שיחייב את ספקי־המים להתקין שעוני־מים לכל צרכן.** שם האיש: שלום ליגום, שקשריו המצויים עם אנשי־המפתח בחוגי השלטון הוזכרו כמה פעמים בפרשת עמוס בן־גורון. עוד לפני שנודע ברבים על הכוונה לחוקק חוק כזה, הזדרז ליגום להקים מפעל להרכבת שעוני־מים, הנהנה מכל ההקלות של מפעל מאושר של משקיעי הון זר. מבקר־המדינה מתעניין כיצד קיבל המפעל, החייב שעונים כמעט מוכנים מצרפת, את ההקלות.

● **צפה להחרפה חמורה כי יחסים שבין החוגים הדתיים לבין משטרת ירושלים.** הדתיים יאשימו את המשטרה בביצוע שורת פרובוקציות להעלאת חמת הציבור נגדם.

לעומת זאת, ילחץ מפקד משטרת ירו־שלים לוי אברהמי למען קבלת סמכו־יות רחבות לנקיטת צעדים תקיפים יו־תר נגד הדתיים.

● **היכון לנסיון להפעיל את חוקי־החירום נגד מגלי השחי־תות בארץ.** כרגע נערכים התיעצויות בין הגורמים הנוגעים בדבר, כיצד להפ־עיל אמצעים אלה נגד גורמים שונים, ביניהם עורכי העולם הזה. החשבון: בשעה של מתיחות גדולה על הגבול, היה יותר קל לחסל את מותחי־הביקורת בסיסמה של הגנה על בטחון המדינה ושמירה על המוראל.

● **בחזית הכספים הפנימית, בינתיים, תתווסף הוצאה לתקציב המדינה:** משכורתם של שרי הממשלה תועלה בקרוב במאתיים לירות לחודש.

● **צפויים כמה שינויים בהרכב סיעת מפא"י בכנסת.** אחרי שמפא"י זכתה בבחירות האחרונות לפחות כסאות מאשר קיותה, נשארו כמה מעסקניה החתיקים מחוץ לכנסת. בשבועות הקרובים, ינתן להם להיכנס לבית הירושלמי, על־ידי התפטרות כמה מחבריהם הקודמים להם ברשימת הסיעה.

● **אם אתה עובד שכיר, היכון לביטול ההנחה שניתנה לך עד כה במס ההכנסה.** אולם יתכן כי סכום המס שלך לא יעלה, בגלל שינוי פרטים אחרים של המס.

שינויים אלה לא ימנעו מאבק כללי על המס עם התכנס הכנסת מחדש.

כמה חוגים כלכליים, ובראשם בעלי־המלאכה, שוב יפתחו בהתקפת־מחץ על מס־ההכנסה.

● **חברי לשכת־המסחר בתל־אביב יכולים להתכונן למאבק חריף.** חוגי הימין יעשו נסיון לסקל את הנשיא הנוכחי, אברהם כהנא, המואשם בזאת ששיתף פעולה עם משרד המסחר והתעשיה ושהסכים לועדת נתן בן־נתן לחקירת רווחי הייבואנים. הסכסוך יגיע לשיאו בשעת הבחירות למוסדות הלשכה, שיתקיימו בסוף אוקטובר.

● **שינוי גדול עומד לחול בהרכב ציבור הייבואנים.** מתפתחת שיטה חדשה, לפיה תיתן הממשלה את רשיונות־הייבוא כפרס לאותם הסוחרים שישתפו עמה פעולה בחברות הייצוא, שתוקמנה על בסיס אזורי, כדוגמת החברות שכבר הוקמו לייצוא לאפריקה המערבית והמזרח הרחוק.

● **גל של בקשות לצו־על־תנאי נגד המועצות המקומיות יציף בקרוב את בית־הדין הגבוה לצדק.** בקשות אלה, על רקע של ליקויים פורמליים בסדרי העבודה, כגון ליקוי בכינוס ישיבות ובניהול הפרוטוקול, יהוו שלב חדש במאבק הימין נגד המועצות הנתונות לשלטון השמאל.

● **דיירי האפוטרופוס יתעוררו לפעולה.** עומדת להתארגן פעולה המונית נגד האפוטרופוס, המואשם בגביית שכר־הדירה המופרז ביותר בארץ. אחת הסיבות: בעוד ששכר הדירה בכל שאר המבנים הוקפא לפי הגובה של אפריל 1940, חלה ההקפאה בבתי האפוטרופוס רק בשנת 1951.

● **שמו של שלמה ארזי, גיבור פרשת מכונית־השחי, יצוף מחדש** אם יפורסם הדו"ח של מבקר־המדינה בענין זה, הנשמר עד כה בסודי סודות. מדו"ח זה מתברר כי פרשת מכונית־שי היתה רק פרט אחד בשרשרת עיסקות־מכוניות של שלמה ארזי, שבסיוע האוצר רכש כבר בארבע פיחים קודמות מכוניות במחיר רשמי, לפי רשיון מיוחד של משרד־התחבורה, ללא תור ומחוץ לקוטה", חזר ומכר את כולן במחירי השוק החופשי.

הפגנת הדתיים נגד אגרון בניו־יורק: „אינך רצוי כאן!"
הדים מגיזרה רחוקה

תוצאות הצבעה אחת. על כן, היה זה צעד מהפכני ממש, כאשר ניגשה העדה הגדולה ביותר בתנועה־המאוחדת, עדת אח־ווה בת 90 החברים, של קן צפון תל־אביב, להצבעה על 15 מבנותיה שבחרו בהוראה. רק לשתיים מן המבקשות אושרה היציאה לסמינר.

התגובה לא איחרה לבוא. שתי בנות עזבו מיד את התנועה, כחצי תריסר עירערו על ההחלטה. היתר לא הסתירו את כוונתן לעזוב את התנועה, כאשר בחינות הבגרות יספקו להן אמתלה נוחה להעדר מפעולות הגרעין.

דרכי חיים

הסכם ג'נטלמני

בין פושטי־היד הניידים של תל־אביב קיים הסכם ג'נטלמני, המחלק את העיר לאזו־רי פעולה מתוחמים היטב. זאת ידע אב־רום, הקבצן כפוף־הגב אשר הסכם זה הק־נה לו זכות בלעדית לאסוף נדבות ברחוב יפו־תל־אביב, ביום מסויים בשבוע.

על כן, כאשר נכנס לגבות את הנדבה ה־שבועית מחנות השרברב יעקב מנדלוביץ, נתקף אברום חימה בראותו שם קבצן זר שביקש תרומה. אברום לא היסס, הנחית מכה נוראה במקלו על ראשו של מפיר ה־הסכם. המסתנן נסוג בבהרה, נזקק לטיפול במגן דויד אדום ואילו אברום המשיך בני־הול עסקיו בנחלתו החוקית.

לפני שבועיים הזדמן השרברב מנדלוביץ למחלקה הסניטרית העירונית. בהיותו שם, הופיע לפתע גבר נאה, לבוש בגדים נ־קיים, שהתלונן בתקיפות בעל־ביתית על כי העיריה לא ביצעה את התיקונים הדרושים בבית בעל שלוש קומות, השייך לו. מנ־דלוביץ הכיר באזרח הנרגז את הקבצן אב־רום, למרות שהילך עתה זקוף, ללא מקל או סחבות. גם אברום הכיר את השרברב.

השבוע, כשנע אברום במסלולו הקבוע ברחוב יפו־תל־אביב, הוא פסח על חנות אחת נושאת שלט „תיקוני אינסטלציה" — למרות שההסכם הג'נטלמני של קבצני תל־אביב כלל אותה בתחום פעולתו הבלעדית.

1. **המשטרה באה** לאסור את בעלי, באשמת אונס דיגמנית, שהפכה חודות לזה לגיבורת היום. 2. **מפקח המשטרה** מודיע לי בסה חענין. אנשיו עורכים חיפוש מדוקדק בדירתנו, בבית פועלים במילאנו. 3. **בבית המוחר** אני נפגשת עם בעלי (סרג׳ ראג׳אני). עתה ברור לי שחדוגמנית בייסח את חענין לשם השגת פרסומת לעצמה. 4. ב… בעיניים

חיה הררית מספרת את תוכן סרטה האיטלקי „…

לפני שבועיים חזרה חיה הררית לארץ, ישר לתוך המשבר הגדול ביותר של 25 שנותיה. חשאלה חגדולה: לחזור לאיטליה, בה נפתחה לפניה קאריירה קולנועית רבת־סיכויים, או לחישאר בישראל, בה לא קיימת עדיין תעשיית קולנוע בכלל?

חאפשרות חראשונה חיתה כרוכה בויתור מוחלט על חיי משפחה לזמן רב, כי יחיח עליה לשבת ברומא ישיבת קבע. אין סיכויים לשחקנית שאינה נמצאת במקום ברגע חמסויים, בו בוחר חמפיק את שחקניו. חאפשרות חשניה כרוכה, למעשה, בויתור — ואולי סיפי — על קאריירה קולנועית.

כשחקנית קולנוע, כבשה לה חיח חררית את מקומה. דווקא מפני

שחיא צעירה ויצירית, רחוקה מן נתקבלה בזרועות פתוחות על־ידי ח חמפתלות לשחק תפקידים רציניים. ובחצאית קרועה. תווי פניח המיוחו מאפשרים את חכנסתה לשום סוג למוערמת חאיריאלית לתפקיד חנע

חשבוע ישבה חיח חררית בדירתה בתל־אביב, בחברת בעלה, מחנדס־ יליד ויינה. חחחלטה חגדולה טרם ח

רומא — עיר הכ

שיחה עם חיה הררית

תמונה מפתיעה זו של חיח חררית חופיעה בשער עתון־חקולנוע חאיטלקי חחשוב ציונה נובה (״קולנוע חדש״), בתוספת ביוגראפיה ממצח שלח. חשבוע חופיע שערח של חיח חררית בצבעים בעתון סמפו, חשבועון חמצוייר חחשוב ביותר באיטליה, ששלח באופן מיוחד צלם יזוע ממילאנו לרומא כדי לצלם את חשחקנית שחפכה לגיבורת חיום במדינה.

יום שעזבתי את רומא, ישבתי בקפה דונה שבחיא ונפו, הרחוב ה־ מרכזי, וחיכיתי לחברה כדי לסדר את ה־ סידורים האחרונים לפני הנסיעה. בכיסי היה כרטיס אל־על לסיסה רומא־לוד, לאותו ערב.

הגעתי כחצי שעה לפני זמן הפגישה, ועל־ידי ערימת עתונים מצוירים. בשולחן שני ישב לבדו איטלקי בגיל העמידה, שחיר שיער ועיניים, שנראה עליו שהוא מבני הדרום. היה ברור ששעתו פנויה, והבעיה העיקרית שעמדה לפניו היתה להעביר ב־ מנוחה ובנעימות את השעה שלאחר ה־ ארוחה, שעת המנוחה הקדושה של ה־ איטלקים.

הוא פנה אלי באיטלקית: „סלחי לי, האוכל לקבל את העתון המונח לידך?״ מובן שנתתי לו את העתון, אך נתברר שלא רצה לקרוא בעתון. היה לו יותר נעים ל־ שוחח.

לפי מבטאי ולפי מראה פני הבין ש־ אינני איטלקיה. לאחר כמה דקות כבר ידע כל מה שרצה לדעת. כששמע שבאותו ערב אני עובדת את רומא לישראל, נראה הדבר בעיניו כבלתי מתקבל על הדעת.

„מה זה, אינך קוראת עתונים?״ שאל בהתרגשות. „אוניות לסואץ, אוניות מן ה־ סואץ, ואת חוזרת לשם?״

הסברתי לו שאיני חוזרת „לשם״ אלא לישראל.

„זה היינו הך, הכל אותה הקלחת!״ התרגש. „עליך להבטיח לי שתמלאי אחרי מה שאומר לך!״ אמר בטון תקיף, כאחד שיש בכיסו פתרון לפחות לבעיית הסואץ. בנמנום עניתי שקודם אשמע במה הענין, אחר כך אחליט.

„לא! לא! לא!״ קרא. „עליך להבטיח שתעשי מה שאומר לך. גלי אומץ־לב ו־ שאר־רוח!״

שאלתי במה הענין. ביתתיים הגיעה גם חברתי האיטלקיה והקשיבה.

„ובכן,״ קבע. „את עכשיו הולכת לשלוח מברק למשפחתך שאינך חוזרת. אני מ־ גאפולי. את וחברתך נוסעות לנאפולי. אני מעמיד לרשותך את ביתי לשבועיים. האוכל על חשבוני, הכל על חשבוני. אותי לא תראו. לאחר מכן את שולחת מברק שני, ומביאה את כל משפחתך לאיטליה. כאן אפשר לחיות! איפה נשמע כדבר הזה, לעזוב את הארץ היפה ביותר בעולם? הסתכלי על רומא, איזה יופי!״

* * *

„מח את עושה חערב?״

לא היתה זאת פגישה יוצאת דופן. ימים מעטים לפני כן, בחוצרי מה־ פסטיבל בצ׳כוסלובקיה, היה עלי לגשת למשטרה ברומא, כדי להאריך את היתר השהות שלי. היו שם כ־15 איש, כולם זרים, שישבו וחיכו בסבלנות לתורם, ואני ביניהם.

לפתע הופיע בפתח אחד מהפקידים, ש־ הכיר אותי מהפעם הקודמת. הוא ניגש ו־ אמר בטון של חצ׳טרוניה: „מה זה? מדוע לא באת אלי לסדר את זה?״ עניתי שאני מחכה לתורי, כפי שדורש הסדר.

„אה,״ אמר בטון שכולו אירוניה מבוזחת. „את בעד סדר? זה ענין אחר! אם את בעד סדר, סליחה, אני לא רוצה להפריע... אני לא רוצה להתערב...״ וחזר לחדרו, מלא בוז.

לא עברו חמש דקות, חוא ניגש אלי שנית. „שמעי, שמעי, מה את צריכה? אני אסדר את זה מידו״ הסברתי לו במה ה־ ענין, והוא הוביל אותי לחדרו של המנהל, שהושיב אותי מולו בכורסה וכנראה שמח שניתנה לו אפשרות לשוחח על איטליה, על החיים בכלל, ואילו הסידור נראה לו כדבר צדדי, שאינו שייך כל כך לענין.

גם הוא החל להסביר לי שלא יתכן לעזוב את איטליה, שזו הארץ היפה ביותר בעולם, ושבכלל צריכים לבקר בפירנצה ובסיאנה, ולראות את המקום ההוא ואת הציור הזה, ואת הכנסיה עם השיש השחור־הלבן הגמ־ צאת במקום מסוים בתקופה מסוימת, ואת הנוף של סוסקאנה, ובכלל, מה את עושה הערב?

כשהסברתי לו שלצערי אין שעתי פנויה, לא נעלב, אלא העיר: „אם כן, אז בפעם אחרת. אבל את צריכה להבטיח לי שאת נשארת באיטליה, ושתמיד כשיש לך מה לסדר תפני אלי. אנחנו כבר נדאגו״

* * *

איך לאהוב

חוי עם ידידותי, עם מקבל אורחים. פעם נכנסתי לביח־מרקחת במילאנו, כשבידי עתון. הכותרת הראשית סיפרה על אחת התקריות המלחמתיות במזרח התיכון. הוא ניענע בראשו, בעצב: „אני לא מבין. תקריות פה, תקריות שם. מלחמה פה ו־ מלחמה שם. את יודעת מה? לדעתי היה צריך להביא את כולם לאיטליה, וכאן היו לומדים איך לחיות ואיך לאהוב!״

איטליה ידועה כארץ האהבה והיין, וכידוע האיטלקים הם עם חמר־מזג. אין ספק שכל זרה המגיעה לאיטליה צריכה לקחת את זה בחשבון, ולהתייחס לזה במלוא הזהירות. כי אין שעה משעות היממה שאינה כשרה בעיני האיטלקי. ואם מתנהל כיום ויכוח אם האיטלקים הם צאצאי האסטרוסקים ה־ קדומים או לא, הרי את התאוה ואת ה־ אהבה לחיים, זאת ירשו מן האסטרוסקים בודאי ובוודאי. ולמרות חוקיה החמורים של הכנסיה הקאתולית, השולטים באיטליה, ו־ מרשיו החסא של הכמרים, העם הולך אחרי לבו.

חוש היופי מפותח אצל האיטלקי במידה רבה. השמש שוקעת: „איזה יופי!״ פרח גדל בצד הכביש: „איזה יופי!״ ילד משחק בגן: „איזה יופי!״ ציפור באויר: „איזה יופי!״ נערה עוברת ברחוב: „איזה יופי!״.

ע הפרידה אני מסתכלת בבעלי
לאות דמעות, מחליטה לנסות לחצילו.

5. בזמן עבודתי במכבסה השיתופית, מביאה לי שכנתי את
העתון. שם כתוב שהנערה זיהתה את בעלי כאיש שאנס אותה.

6. ברחוב הגשום אני עוצרת את מפקד
המשטרה, מנסה לשכנעו כי הנערה מטורפת.

7. המפקח חלך, לא השתכנע.
ברור לי שעלי למצוא הוכחות בעצמי.

יבורת היום", שיוצג השבוע ברומא

8. בנשף עצום נבחרת הנערה המאשימה (וירנה
ליזי) למלכת העתונות. אני מוכיחה שאשמתה מבויימת.

9. העתונאים עטים עלי, ממטירים שאלות. אני
מוכיחה את הנערה על שהרסה את בתי להשגת סנסציה.

10. אני רצח אחרי הנערה ברחובות העיר. אני מנסה
לשוא למנוע בעדה להתאבד, אחרי שהאמת נתגלתה.

חטיפוס חרגיל של נערת־זוהר,
לנוע האירופי, חזקוק לשחקניות
שאינם מצטמצמים בחזה חשוף
ם, עיניה עמוקות־החבעה, אינם
נוע ושיגרתי. לכן הפכה להיות
„חזרה".

בת שני החדרים, בשיכון מפ"ם
ים נחמן („בוכי") צרביאניצר,
לטה.

רזות

הם רואים את היפה בכל דבר, ומחפשים
היפה. ואין תימה על כך, כי ארצם יפה
מת, ומלאה אוצרות אמנות שאין העין
בעת מהם.

למרות כל זה, ההגירה מאיטליה אינה
קת, וממדיה גדולים. חוסר־העבודה וה־
י גורמים לכך. ואסון המכרה בבלגיה,
ו מחצית החללים היו כורים איטלקיים,
ית.

כשאדם בא לנאפולי, או לגנואה, הוא
חין מיד בהבדלים האדירים. ליד הנמל
ונות־עוני, בתים הרוסים למחצה, ללא
ונות וללא דלתות, כבסים תלויים, צפי־
ת איומה. עולים למרכז העיר, מוצאים
מסחרית גדולה, בינלאומית, הבנקים ה־
לקיים והזרים שורצים בכל פינה. מעב־
השני של העיר — וילות, ריביירה,
ם מטופחים, כיד האומן והכסף.

החיים יקרים באיטליה. פועל או פקיד
ית כ־50 אלף לירטות, שזה שווה בשוק
חור ל־200 ל"י לחודש. שם זו משכורת
ב. בכל כפר, עוני מרוד. אולם במרכז,
אצה, מובטח לך למצוא את הכנסיה ה־
לשת על הכפר, ובה עושר מרהיב של
ם מוזהבים ותקרות מוזהבות ותשמישי־
ש למיניהם, שערכם מגיע למליונים. וב־
ציב הממשלה היחס בין בנין כנסיות
שות לבין בנין בתי־חולים חדשים הוא
ס של 1 ל־100 — לטובת אלוהים.
אך אם אתה רוצה לבקר במוזיאון ה־
יקאן ברומא, חייב אתה לשלם 300
טות דמי כנסיה, בערך לירה וחצי שלנו.

★ ★ ★

הצנזורה פוסלת

מזלי עבדתי בחברת אנשים שייצגו
את הצד החיובי של הקולנוע האיטל־
בכלל, כשמדברים על הקולנוע האיטל־
יש להבחין בין שני דברים שונים
ורי. יש הסרט המסחרי, לפי הנוסחה
וליבודית, כגון בת הנהר, ויש סרטיו של
וריו דה־סיקה, רוסליני, דה־סאנטיס ו־
ריהם.

במאי שעבדתי איתו, פראנצ'סקו מאזלי,
מחניכי הזרם הניאו־ריאליסטי. חבעיות
ומדות לפניהם הן לאין ספור. הצנזורה
אתולית והפוליטית החמורה באיטליה ב־
ח הקולנוע, שכל יצרני הסרטים חייבים
כל את אישורה על תסריטיהם לפני

התחלת ההסרטה, מביאה לכך שכל ה־
סרטים הנוגעים לבעיות סוציאליות הנם
תמיד פרי של מאבק ושל יצירה פרטיזנית.

כך, למשל, ייצר מאזלי את סרטו ה־
ראשון, שנקרא „הפרטיזנים", בעזרת תחבו־
לה. הוא השיג בחור צעיר בעל כסף, שרצה
לייצר סרטים, ושמתוך חוסר נסיון וחוסר
ידיעה לא הגיש את התסריט לצנזורה ל־
אישור מוקדם. כשנגמר הסרט ניסו לפסול
חלקים ממנו, למשל קטע בו מופיעים ה־
נאצים בהתנגשות עם הפרטיזנים האיטלקיים.
רק הודות לשערוריה ציבורית, מעל גבי
העתונות והביקורת השמאלית, ניתן לסרט
להופיע. בפסטיבל הקודם בוונציה השיג
מאזלי את הפרס הראשון בעד עבודתו ב־
סרט זה.

העבודה על הסרט בו השתתפתי, גיבורת
היום, ארכה שלושה חדשים במילאנו. רוב
רובו של הסרט הוסרט בתצלומי־חוץ, ורק
קטעים בודדים צולמו בסטודיה. מאזלי אוהב
להקים את התפאורה בחדר של שני מטר על
שני מטר, הרוס למחצה, עם כל הבעיות
הטכניות הנובעות מכך, כשאין איפה ל־
העמיד את האור וצריכים להתקין חיבור
חשמלי, כשהמצלמה עוברת בקושי את ה־
דלת, ומעדיף כל זה על עבודה תקינה י־
מסודרת בתוך סטודיה, בה יש מקום לכל
דבר והקירות הם קירות מלאכותיים.

הוא אמר לי: „הסטודיה הורסת אותי!
היא מטילה עלי עצב ושיעמום, ונוטלת
ממני כל חשק ליצירה! עלי לחוש את ה־
קיר האמיתי, את הצבעים האמיתיים, את
האווירה המוחשית של החדר, על מנת ל־
העביר אותה לצופה!"

בעלי בסרט היה סרג' ראג'יאני, אחד מגדו־
לי שחקני הבמה והקולנוע בצרפת, שהסכים
להשתתף בסרט בתפקיד לא גדול, תמורת
תשלום נמוך, מתוך רצון להשתתף בסרט
בעל רמה. שלוש הסצינות שהיו לו בסרט,
שתיים מהן היו משותפות איתי, והמעניין
היה ששחקן בעל נסיון כה גדול כשלו היה
נרגש כנער בכל פעם לפני התחלת הצילום.
זהו דבר אופייני לשחקן המחפש תמיד אחר
האמת שבתפקידו, ואינו נשען על טכניקה
חיצונית.

★ ★ ★

בלי צבע לשפתיים

את התפקיד שיחקתי באיטלקית, וה־
מחמאה הגדולה ביותר שקיבלתי היתה
מפיו של עורך הסרט, שלא הכיר אותי
אישית, ולא ידע שאני ישראלית, ששאל:
„זה רק נדמה לי, או שהיא אינה איטל־
קיה?" למרות זאת, לא יהיה זה קולי ש־
יישמע בסרט. בגלל שרידי המבטא הזר.
אגב, הדבר נהוג בכלל באיטליה. אין משתמ־
שים בקול השחקן, אלא מקליטים קול חדש
מפי שחקנים שמקצועם בכך.

כמעט ולא היה לי איפור. מה שכן היה:
תסרוקת בלתי־מאורגנת, מעיל גשם ישן
ובלה. שום צבע על השפתיים, רק מעט
טון כללי, שכבה דקה מאד על עור הפנים.
זה הכל.

★ ★ ★

הבמאי דיבר עברית

כשלושה שבועות שהיתי בקארלובי־
ווארי (לשעבר קארלסבאד), בה נערך
פסטיבל הסרטים הצ'כי. מבחינת היקפו היה

זה פסטיבל הסרטים הגדול ביותר. השתתפו
בו 43 משלחות מכל כדור־הארץ, ובפעם
הראשונה ניתן לקהל אירופי לראות סרטים
מקוריאה, מונגוליה, גואטימלה, סין, הודו,
מצרים.

למרות שלא היתה משלחת ישראלית רש־
מית בפסטיבל, התנוסס דגל ישראל בין
שאר דגלי אומות העולם בפתח אולם הקול־
נוע. על שולחני באולם האוכל, שבו סעדו
כל אורחי הפסטיבל, היה דגלון ישראלי
קטן.

היתה לי פגישה מעניינת עם הרב הראשי
האזורי של מערב בוהמיה, ברוך פארקאש,
שהוא, כמו כל הרבנים והכמרים, מקבל
משכורת ממשלתית. השיחה התנהלה בעב־
רית רהוטה. הוא סיפר על חופש הדת ה־
מוחלט במדינה. הוא סיפר שאפילו ב־
סלובאקיה קיימים עדיין חדרים. הממשלה
מוציאה ספרי־תפילה בעברית. כל פועל או
פקיד הרוצה לשמור את השבת יכול לשבות
גם בשבת וגם ביום הראשון, ולהוסיף את
שעות העבודה החסרות בשאר חמשת ימי
השבוע.

הרב הביא עמו חבילת גלויות־דואר מצול־
מות, וביקש ממני לחתום על כל אחת מהן
בעברית. הוא שלח אותן למושב הזקנים
היהודי הקיים במאריינבאד מטעם הממשלה,
לזכר גטו טרזיינשטאט. גם על ספר הקהילה
חתמתי למזכרת בעברית. בין כוהני הדת
קיבל הרב הזה פרס ראשון מטעם הממשלה,
בעד פעילותו הדתית.

פגישה אחרת שהתנהלה בעברית ב־
פסטיבל היתה עם אחד הבמאים של המש־
לחת הסובייטית, רושאל, יהודי דובר עב־
רית. במאי ידוע שני, גם כן יהודי, היה
חפץ. בארץ ראינו את סרטו מוסורסקי.
הם היו מבסוטים שיכלו לדבר עברית. שפ־
תם היתה עברית הספר, בהברה אשכנזית.
רושאל למד אותה כשהיה ילד, בחדר. גם
במנהגו וגם בצורתו הזכיר לי את יהושע
ברטונוב. הוא שאל על הבימה, אותה זכר
היטב, על הדיבוק והגולם.

אחד האורחים של הפסטיבל, הבמאי ה־
בראזילי הנוצרי קאבאלקאנטי, אמר לי ש־
אני מוכרחה לבקר במוזיאון היהודי בפראג,
בבית־הכנסת העתיק שלידו, ובבית־הקברות
היהודי. הוא אמר שמוזיאון הזה היה אחת
החויות התרבותיות העמוקות שהיו לו ב־
חיים. שם קיבלתי חוברת נהדרת של מוצגי־
דת יהודיים, מודפסת באנגלית מטעם ה־
ממשלה, שהיא גם מחזיקה את המוזיאון.
החוברת כוללת כתובות עבריות, תשמישי־
קודש עתיקים. מעולם לא ידעתי שהיהודים
עשו דברים כל כך יפים באמנות.

★ ★ ★

פרטים פיקאנטיים

בעוד שבוע תיערך ברומא ובמילאנו
הצגת הבכורה של הסרט בו השתתפתי.
אני לא אהיה נוכחת, אבל אקרא את ה־
ביקורות. אני מקווה שיצליח.

כל עתונאי שנפגשתי עמו בצרפת וב־
איטליה שאל אותי שתי שאלות: איזה דבר
מיוחד קרה לך בזמן שהותך כאן? ואיזה
דבר אישי קרה לך בשטח האהבה?

התשובות שלי היו תמיד מאכזבות בש־
ביל השואלים, בגלל העדר הרכילות ה־
פיקאנטית המקווה.

לכן אסיים הפעם בלי זה.

סרטים

מסרשמידט מול ספיטפייר

הגיבורים עייפים (ירון, תל־אביב; צרפת) הוא סרט אנטי מילטריסטי מובהק, עם זאת אין בו לא חיילים ולא קרבות גדושי־חללים. מפיקיו לא השתמשו בתאור זוועות המלחמה ולא בדם טכניקולורי, כדי לעורר את חלחלת הצופה.

הוא מספר את סיפורם של גיבורי ה־חזית עטורי התהילה, לאחר שהם חוזרים לחייהם האזרחיים. זה מול זה ניצבים שני טייסים קרביים לשעבר, אויבים בלב ובנפש. האחד, גיבור מלחמה צרפתי שהפציץ את קלן בגרמניה בספיטפייר. השני הגן על קלן במסרשמידט. הם היו גיבורים. שיבחו אותם שעה שהרגו אנשים. אבל זה היה במלחמה, ומלבד מה שלמדו במלחמה אין הם יודעים כלום. בימי שלום, איש לא חפץ בהם יותר.

רעיון לסרט נרקם בלב אייב שמפי, ה־מחבר, מאז תום מלחמת העולם השניה. הוא לא העיז להעלותו על הבד, כל זמן שלא מצא רקע מתאים להתפתחות עלילתו. ביקור קצר במונרביה, בירת הרפובליקה ה־אפריקאית, ליבריה, יצר את המסגרת ל־עלילה, שמפי ניצל את האפשרות להפיח חיים בגיבוריו הדמיוניים.

אולם הפרדוקס הוא, שכדי לתת לסרט אוירה מציאותית, התנגד שמפי להסריטו באפריקה. באולפנים פריזאיים, נבנו התפאורות הגדולות ביותר שנוצרו אי פעם עבור סרט צרפתי, ובנתה עיר אפריקאית של רפובליקה כושית דמיונית, בשם פרי סיטי, שם הוסרט הסרט הצרפתי הטיב ביותר מאז שכר האימה.

לשכב עם כל אורח. וכך נפגשים שני הטייסים הקרביים, האויבים לשעבר, במלון קטן בלב העיר בה שליטים ה־שחורים. הצרפתי, אייב מונטאן, מתחמק ממעבידיו, לאחר שגנב מהם יהלומים. ה־גרמני, קורט ג'ורגן, בא להחזיר את היהלו־מים לבעליהם. הם שוב אויבים. אולם בליל חג המולד, הם מגלים זה לזה את מה ש־מתרחש בקרבם.

„אתה יודע", אומר הנאצי, הספיטפייר היה מטוס טוב."

„כן," עונה הצרפתי, „גם המסרשמידט היה מטוס לא רע."

אחר כך הם משתפכים בצוותא: „המלחמה זה ענין מחורבן, סם משכר. הפכו אותנו לחולי סמים משכרים."

בעל המלון, ג'אן סרבה, מאזין לשיחה. הוא צרפתי ששיתף פעולה עם הנאצים ו־גורש מצרפת. הוא חי עם מנואלה אשתו (מריה פליקס), השוכבת עם שחורים ו־לבנים כאחד. הוא מלא שנאה גזעית. לא איכפת לו שאשתו תשכב עם כל אורח, כולל אייב מונטאן, רק לא עם כושים. הוא מניח תקליט של מארש נאצי.

לשמע צלילי מתעוררים הגיבורים. מ־שהו בצד לועג להם: „הנה הם הגיבורים. מה ערך לגיבורים? הנה הם משופשפים, מרוקנים וסחוטים. המלחמה חסרה להם. שום דבר לא ירפא אותם עוד."

אבל הגיבורים הופכים חברים, נלחמים יחד למען עתיד משותף.

הפייה גזעית. בעיית הגיבורים ה־עייפים היא בעיתו המרכזית של הסרט. היא מובעת כמעט ללא מילים. בביום גאוני ובצילום גאוני עוד יותר של הצלם היהודי יליד מצרים, הנרי אלקאן. אותה שיטה נקטה גם להצגת הבעיה השניה של ה־סרט: הבעיה הגזעית.

בפרי סיטי שולטים כושים. הלבנים הם נחותי דרגה, בלתי רצויים. אולם מה עשו הכושים בעצמאותם? הם הפכו אותה ל־קריקטורה אמריקאית. קאדילקים סטים בפרי סיטי, בצל סוכות קש ונשים המתהלכות ערומות למחצה. שלטי הקוקה־קולה מתמז־גים עם צלילי הטאם־טאם.

גם זאת אין מסבירים במילים. המצלמה עוקבת אחר הנעשה בליל חג המולד. ב־רחוב, רוקדים כושים ערומים רקודים פרי־מיטיביים באקסטזה אירוטית סוערת. בבית פנימה, נעים בני אותו הגזע והעם, בחליפות ערב מהודרות, לצלילי ולס אנגלי שקט. אין כל הבדל בין לבן ושחור.

משפט אחרון זה לא הגיע כמובן ל־אוניו של הצנזור הישראלי. בעיניו, הבדל עוד קיים. כל אימת שהופיע בסרט שד של אשה לבנה, הוא נתתך. שדי הנשים ה־שחורות, לא קוצצו כלל. לא קשה לנחש מה השקפתו של הצנזור הישראלי על ה־בעיה הגזעית.

סובלנות א־דומית

● **רצח במאיול** (תמר, תל־אביב; צרפת) מתרחש, מיד לאחר שאחת מרקדניות העירום של הקאבארט הצרפתי המפורסם, מודיזה למאהבה הזקן, שמאסה בו. היא מורעלת באורח מיסתורי, נוסף לרקדנית עירום שניה הנורית בגבה.

בלש צרפתי, שאינו אמיץ ואף לא פיקח, אלא ששמו מיליון, כשמו של הצנזור הישראלי, מה שחשוב מאוד להמשך ה־עלילה, מנסה לפענח את התעמולה. כמו הצופים עצמם, הוא מגלה את הרוצח רק ברגעיו האחרונים של הסרט.

למרות זאת, ולמרות אמצעי המתח ה־שיגרתיים כמו דלת חורקת ומסדרונות אפ־לים, זהו סרט מתח ללא מתיחות. לאיש לא איכפת מי יהיה הרוצח.

מה שמעניין יותר, הוא המתרחש על במת הקאבראט. שם מופיעות רקדניות עירום ב־סצינות אירוטיות, היוצרות את הרושם, כאילו הורכב הסרט, מכל הקטעים שקוצצו אי פעם בידי הצנזור הישראלי.

רק למיליון (הצנזור או הבלש) פתרונים, מדוע נבחר סרט טפשי זה להוכחת סוב־לנותה המתודשת של הצנזורה הישראלית.

מוצג וראוי

אלה הסרטים המוצגים השבוע בערי ה־ארץ ואשר העולם הזה ממליץ לראותם:

● **הגיבורים עייפים** (ירון,תל־אביב) בעיית גיבורי החזית שאינם מסתד־רים בחייהם האזרחיים, על רקע מסחר יהלומים וקצב אפריקאי סוער. מריה פליקס, אייב מונטאן.

● **ברנשים וחתיכות** (אסתר, תל־אביב) טיפוסיה הנאלחים של ברודבי, כפי שתוארו בידי האמן של דאמון ראניון. רואים אור בגירסה מוסיקלית עליזה ומשע־שעת. מרלון בראנדו, ג'ין סימונס, פרנק סינטרה ויויאן בליין רוקדים ושרים בחסות צבא ההצלה המיסיונרי.

● **באין מולדת** (אופיר, תל־אביב; פאר, חיפה) דרך התלאות והיסורים של עולי תימן לארץ, בזוית צילום מזרחית. פרי יצירתו הצבעוני של המפיק והבמאי ה־ישראלי נורי חביב. שושנה דמארי בתפקיד ראשי מתגלה ככוכב קולנועי בדם.

● **המדבר המתעורר** (אדיסון, ירו־שלים) אהבה וקנאה, רצח ומלחמת קיום מבוצעים בידי גיבורי העלילה הטבעיים: חיות ושרצי המדבר. הוסף בידי וולט דיסני.

● **הכנופיה העזיזה** (חן, תל־אביב) סאטירה בריטית חריפה על סרטי המתח הבלשיים האמריקאים. אלק גינס וידידיו המוסיקאים שודדים מכונית בנק משוריינת בעזרתה האדיבה של זקנה בת 70.

שחקנית פליקס
עם לבנים, מותר

מרד הנעורים

סרט השבוע

וורנר ברוס.

כאשר ג'ימס (ג'יימס דין הבלתי נשכח של קדמת עדן) מופיע בשכו־נה ומגלה כי ג'ודי (נטלי ווד), ה־נערה היפה ביותר של השכונה, היא נערתו של באז, ראש כנופיית הפושעים הצעי־רים בשכונה, הוא גם מגלה את הדרך ה־קצרה ביותר מ־בין זרועותיה הרכות של נע־רה לתוך זרועותיו הקשות של ה־חוק.

ג'ים, הבא כחבריו האחרים, מ־משפחה טובה שנתנה לו את הכל, חוץ מבית, יודע רק פתרון אחד: העבריינות. וכאשר דו־קרב סכינים בין ג'ים לבאז, על ידה של ג'ודי, איננו מביא להכרעה, הם מחליטים על מבחן מחזרים מחריד. הם עולים למכוניות ספורט, מסיעים אותן ל־ראשי צוקים, המשקיפים אל עברי פי תהומות.

כל המקדים לקפוץ מן המכונית הוא פחדן, המאבד את ג'ודי. כמו־בן שאחד המחזרים ועוד כמה צעי־רים מאבדים את חייהם. מקרי־ות הגורל רצתה כי ג'יימס דין (ב־חולצה הלבנה במרכז התמונה, למעלה, מוכה על־ידי חברי ה־כנופיה) יאבד חודשים מעטים אחר הסרטת מרד הנעורים את חייו בתאונת מכוניות.

יוצג בקרוב בקולנוע „אוריון", תל־אביב; ובקולנוע „מאי" חיפה.

על זירת הקרח החדשה בזירהטרון

בלט־רביו על קרח

U. S. A. ICE PARADE 1956

גדולי אמני החלקת הקרח של אירופה וארצות־הברית — עשרות רקדנים ורקדניות, מאות תלבושות — אקרובטים במרומי הטרפז — שירי כושים, ספרד ויוון.

◆

סוליסטים מהלהקה הדגולה „הולידיי און אייס" וג'וני דה־קוק עם הפנתרים הפראיים שלו.

מן התכנית

פנטזיה על קרח — הוולסים הצבעוניים
וילהלם טל — ליצני ברוקלין —
קפיצות המוות — נסיעה סביב העולם
וכו' וכו'.

כוראוגרפיה: ס. ג'ילארד ● תזמורת: ר. מסינג

שתי הצגות לערב: 6.45—9.15
בימים ג' ו־ה' הצגות יומיות ב־3.30
אחה"צ ורק הצגת ערב אחת, ב־9.15.

קופות הכרטיסים:

תל־אביב: „כנף", „רוקוקו", „רדיו אוניון" ויתר הקופות בעיר. רמת־גן: „רכניץ". גבעתיים: „גבע". פתח־תקוה: „רובינזון", רח' חובבי ציון. נתניה: „סיגנל". ראשון־לציון: „מסדה". רחובות: „פלטורס". חיפה: „דאקא". ירושלים: „כהנא".

בערב ההצגה: בקופת הזירהטרון.

האטרקציה הגדולה של השנה:
אל תחמיץ את ההזדמנות.

„גם עכו היא ארץ־ישראל...“ שרו אסירי ההגנה בימים הטובים ההם

אתמ מכירים את עכו?

- מאת עמוס קינן -

כאשר באו בני ישראל לארץ כנען, כבר היתה עכו עיר עתיקה. ממנה ירדו ימאי ישראל אל הים הגדול. היוונים והרומאים לחמו עליה. הצלבנים הפכוה לבירתם במשך 100 שנה. נפוליאון התנפץ על קירותיה. ושליט ערבי מן הגליל בשם אל־עמר השתלט עליה לפני מאה שנה. יותר מכל עיר, עכו היא ארץ־ישראל.

עכו היא העיר בה אפשר לא לפגוש את איציק.

אם פגשת את איציק ב„בסית“, וברחת לאשקלון ופגשת אותו שם, לאחר שבקושי הצלחת להחלץ ממנו בטבריה או בנהריה, לאחר שנפגשתם בכנסיה בנצרת בחג המולד, לאחר שפגש אותך ב„ניצן“ בירושלים ושאל אותך איך העניינים, לאחר שהתישב על ידך ב„תומר“, אחרי שברחת לשם מ„אבדיה“, וכו' וכו' — הרי יש לך כל הסיכויים לא לפגוש אותו בעכו, אם לא תשב אצל אבו כריסטו.

עכו משתרעת לרגלי בית המשוגעים, שהוא הפירוש הישראלי למה שהיה שם לפני כן. היא לא השתנתה הרבה בארבעת אלפי השנים האחרונות, אם זכרוני אינו מטעני, ודרוש תקציב ענקי כדי להרוס אותה ולבנות על חורבותיה עיר מודרנית, המתאימה יותר לדרישות חיינו. בשל חוסר מעוף זה לא נהרסה עד היום.

כאן כן היום היא טובלת בבוסתנים של תמרים, הצומחים מתוך החולות ומתחרים בגופם גזרתם בצריחי המסגדים. הים המתנפץ משלוש רוחות אל חומותיה דומה כאן יותר מכל מקום אחר לים התיכון. גם בשרב הלוהט שורר צל נעים בסימטאותיה המקורות, ורוח ים מלוחה וקרירה מפזרת את ריח המינתה מהשקים הנישאים על ראשי נערות קטנות, וממלאות את ריאותיך בניחוח המיוחד לעיר עכו. עכו היא העיר הפיניקית האחרונה שנותרה לנו.

פעם היו מתיכים כאן את החול ועושים ממנו כלי זכוכית נאים, שנישאו בספינות קלות על פני כל הים התיכון. היוונים טענו שבחולות המפרץ הזה נולדה הזכוכית. מי שלא שמע את הספור הנאה על אורחת הסוחרים שחנתה ללינת לילה ואנשיה ערכו מדורה ובאין אבנים העמידו את סירי התרס שלהם על גושי מלחת ובבוקר מצאו שם זכוכית — ישמע אותו עתה. פה היו צדים את חלזונות התכלת והארגמן ובדמם צובעים את האריגים היקרים שפיארו את גזרתם של מלכי קדם. מכאן יצאו ספנים נועזים בלילות ירח אל הים הרוחש תעלומות, ולכאן תזרו עם ספורים משונים על לויתן נחש בריח ולויתן נחש עקלתון. בקיצור — היה כאן משהו.

★ ★ ★

חצרות הכתים

עכו? הכביש הראשי המוליך אל העיר העתיקה ניצב בית אבן נאה, בעל קמור קשתות. על חזית הבנין ציור גדול וצבעוני של העיר מכה, עם סלע הכעבה השחור, ומעל לציור שלט מאיר עינים: סניף מפא"י בעכו. הנה עולים לרגל כל המאמינים בעולם יותר טוב, עולם של לחם ועבודה. הלאה מזה מבצר המשטרה הבריטית, ולפניו בית הרבה יותר קטן, עם קשתות כנ"ל, השייך למפלגה הפרוגרסיבית, והלאה מזה הים, החומה והמבצר העתיק.

את החומה בנו הצלבנים, שעכו היתה להם ראש גשר בכל תקופת מסעי הצלב. החומה נשמרה בשלמותה עד עצם היום הזה, מחזק למקום אחד בו נפרצה באחד המצורים. כדאי לבוא לעכו רק כדי לראות את החומה הזאת. היא צומחת ישר מהים, ומקיפה את העיר מארבע רוחות. אין זאת חומה, אלא איצטדיון.

איצטדיון זה מורכב משתי חומות כפולות, וביניהן תעלה עמוקה. על כל אחת מהחומות הכפולות אפשר לערוך מלחמת שוורים, ועובי הדפנות למעלה משני מטר. בין הדפנות מילוי של חול ואבנים. למה אני מספר את כל זה אינני יודע, אבל אולי משהו היה שם ולא ראה. טוב. העיקר הוא שעל החומה בנו בית קולנוע, ומי שיושב על הכסא הקיצוני מימין יכול ליפול מבפנים בשיש איטלקי, שהובא מאיטליה או מקיסריה או ממקום דומה. וחצרו הפנימית משמשת כגג לאלה הדרים מתחתיה. כאן בונים בתים ללא חזית צעקנית, ללא מרפסות הפונות אל הרחוב, אותן המרפסות שעליהן מסובים בעליהן בגופיות ומשחקים פוקר. כאן, כמו בספרד, בנו חצרות פנימיות, עם גן נאה ומטופח, עם דקל תמיר שרק צמרתו נראית מהרחוב, ושם נשמרים בקפדנות גם היופי וגם כל הענינים הפרטיים. בחצרות גרים באחוזה יהודים עם ערבים, וכאשר הרדיו פתוח אי אפשר לדעת אם זוהי שושנה דמארי או לילה מוראד. מוכר הדגים הערבי צועק „לייבעדיק, לייבעדיק“! וגוער במוסטפה הקטן „גיי אעדיק!“ ובערב הוא מריץ בקולנוע כאשר כרני השמש אינן פוגעות בהן אף פעם בזווית ישרה ואינן הופכות את הבית לכבשן לוהט, אבל על גג שטוח יותר קל לתלות את הכביסה. כעבור כמה שעות של ישיבה בבית קפה ערבי על ספלי קפה, אפשר להרגיש טוב, כאילו מאומה לא קרה, מאומה לא השתנה ובכלל אולי יכול להיות יותר גרוע.

ליד בית הקפה מכינים הדייגים את רשתות לעבודה. עוד כמה שעות, עם שקיעת השמש, יצאו למלאכתם. בינתיים אפשר ללכת לראות את המסגד. יש שם שומר נעים, היודע לספר שהממשלה שלנו ומשרד הדתות שלנו משקמים את המקום, שני מנדסים, אחד יהודי ואחד ערבי, עשרה סוערים יהודים, עשרה ערבים, לא עובדים בשבת וגם לא ביום ששי. היה צריך להוסיף גם מהנדס נוצרי. המסגד הוא באמת נאה ומפואר, כיפות וחלונות זכוכית צבעונית, וחצר פנימית גדולה סמוכה על עמודי גרניט אדומה שהובאו לכאן מחורבות קיסריה. ולידו בית מרחץ תורכי, שהפך להיות מוזיאון. השומר אינו מסתיר את רגשותיו — חבל חבל על ה„חמאם“ הזה, שהלך לעולמו.

★ ★ ★

תיירים במספרה

דייגים יוצאים לים. את הרשת מניחים על הסירה — עבודה מקצועית. יש לפרוש אותה לאט לאט, הפקקים לצד אחד, משקלות לצד אחד, משקלות הלצד השני, והרשת בתוך. והנער בן החמש, שרגליו טובלות במים, גם לו יש תפקיד — אסור שהרשת תיגע במים עתה, כדי שלא תסתבך. קרני השמש האחרונות מאירות את המים. החובל השמן קופץ בתנועה זריזה לסירה, אחריו שני המלחים, ואחרון הנער הקטן. הוא יהיה דייג גדול. החובל עומד על חרטום הסירה, מבליט את כרסו בגאון, בעמידה קלה. הסירה עולה ויורדת, אך הוא עומד על מקומו ללא נוע. שני המלחים חותרים בעמידה, בתנועות קצובות, והסירה מחליקה מנמל המבטחים הקטן. על הקיר הציב משרד הדתות שלט: „ברציף זה עלה הנשר הגדול, משה בן מימון, בשנת... „מעל לשלט זה שלט יותר גדול: „תחנת המכס“.

מי שרוצה לאכול רע, ילך אל המספרה המפורסמת של אבו כריסטו. אבו כריסטו יודע את נפש לקוחותיו, והוא מגיש להם ביקור אוכל חסר טעם. זוהי מספרת תיירים טיפוסית, אליה מגיעים תיירים ישראליים בכנויות מבתי הנופש בנהריה, לביקור קצר. מי שרואה אותם, תמה אם עכו היא עיר ישראלית. כי הם דומים בדיוק לתיירים אמריקאים. העליה השניה, שהביאה ארצה כל מיני דברים חשובים שעליהם התחנכו, הביאה גם את האולקוס ואת בתי ההבראה לחולי אולקוס. על כן יוצא הנוער הישראלי לנופש בבתי הבראה, כדי לפגוש בנהריה את אלה שקשה לא לפגוש בתל אביב. גדודים גדודים הם מגיעים, בפרייבטים, ומתיישבים ליד שולחן גדול.

— בואו נשיר „הבאנו שלום עליכם“, מציעה רינה.

— זה כבר שרנו היום — אומר יוסי.

— אז נשיר „היי לכיש“

— זה כבר שרנו באוטו.

— אז שמישהו יספר בדיחות.

— שמעתם את הבדיחה על ההוא שהיה לו כלב והוא אמר לו אתה בא או לא או הוא בא או לא?

— לא, לא שמענו, ספר.

לילה. אין ירח, רק כוכבים. המפרץ שקוע באפילה. מרחוק מנצנצים אורות חיפה. בחור ובחורה ניתקים ממעגל המסובים, מתקרבים אל המעקה ונשענים עליו.

— את רואה את הזרקור מנצנץ שם? שר אל הבחור.

— כן — עונה הבחורה בקול רך.

— שם, מתחת לזרקור, המשרד שלי — אומר הבחור.

כלב מי שאומר שלא היה כדאי. עוד יבוא יום, וגם מראש החרמון נראה את המשרד. אני הולך לי למספרה הערבית הקטנה. האוכל שם טוב. הקפה טוב. הרדיו מסלסל נוגות. הירח מתחיל לעלות, שופך אור רך על צריחי המסגדים, על החומה העתיקה, על הים. שני זקנים בעלי שפם לבן עצום יושבים ברגלים מקופלות וחושבים. על מה הם חושבים, איני יודע. גם לא חשוב. הגלים מתנפצים אל החומה. בבוקר ישובו הדייגים עם שללם, יכבו את הלוקס, ויצעקו „לייבעדיק“.

אין לי סוף. בעכו תרגם ז'בוטינסקי את שרלוק הולמס.

לים מגובה של עשרים מטר. היתה לי הזדמנות כזאת, כי ראיתי שם סרט ישראלי המציג את שמואליק רוזן כגורם מחנך בצה"ל.

הקיוסקר הביט עלי בבוז עצום, כי שאלתי אותו על מלון בעיר העתיקה. „מה, אתה אישן בשוק?“ פעם אסביר לו.

המלון הוא גדול ויפה ומרווח, מצופה אין פה חלונות מרובעים, רק קשתות. זה יותר יפה ויותר חזק מקורות בטון, אבל איש לא יאמין לי. יש פה כיפות, ש־

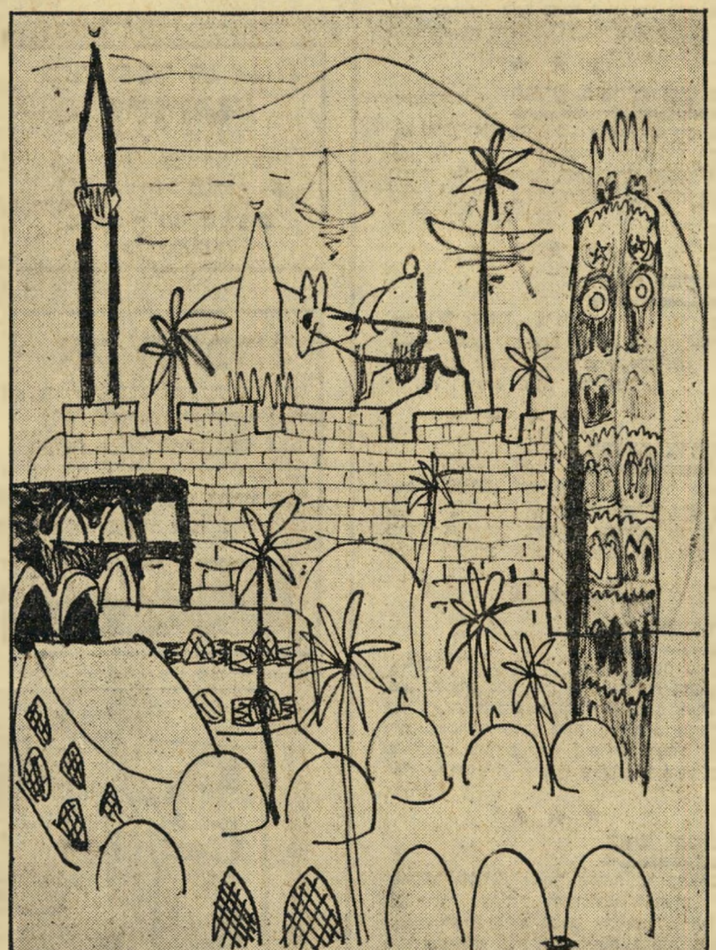

הצבא הפדרלי של ארצות הברית טובח את האינדיאנים.

★ ★ ★

מיספר ושני שלטים

הווי

האוקופנט חזר

ב ירושלים, הותקן טלפון ציבורי ב־שכונת מאה־שערים, חובל מיד על־ידי התושבים, שראו בו סמל החזירה הציונית, תוקן מחדש על־ידי הנהלת הדואר, חובל שוב ותוקן שוב, חובל בשלישית וברביעית עד שסולק לבסוף על־ידי הנהלת הדואר.

★ ★ ★

מטבע מוזר

ב לונדון, קיבל בנק לויד בקשה להחליף שטר של לירה אחת בשטר חדש, אחרי שבושל בטעות בתוך חמיצת כרוב, קיבל צבע שעשה אותו חשוד בעיני כמה סוחרים.

★ ★ ★

נשמר מכל משמר

ב אוגאנדה, ארצות־הברית, הניח שר־טר תגועה את בגדיו האזרחיים בסוכנת־המשמר, יצא לעבודתו מרחק כמה צעדים, גילה בשובו כי בגדיו נגנבו בהעדרו.

★ ★ ★

אזלת־יד

ב תל־אביב, נעצר אדם בקולנוע תמר, הואשם בביצוע מעשה מגונה אחרי ש־מישש את ירך שכנו בקולנוע, הסביר בבית־המשפט שהוא סובל מהפרעות מסויימות, אשר כתוצאה מהן מאבד הוא מדי פעם את השליטה על ידו.

★ ★ ★

חמדע בשרות השלום

ב אינדיאנאפוליס, ארצות־הברית, בי־קשה עקרת־בית צעירה מהספריה העי־רונית ספר „שילמד אותי איך להפנט את בעלי ולשכנע אותו לשטוף כל ערב את הכלים בלי ויכוחים.“

★ ★ ★

הלכה ומעשה

ב וושינגטון, ארצות־הברית, נאסר על עתונאים להיות נוכחים בהרצאה שנית־נה לפקידי ממשלה בכירים, על הנושא: „ה־עתונות ראשית לדעת את הכל.“

★ ★ ★

הכנסה צדדית

ב ירושלים, התיישב צייר לצייר מנגן־רחוב עיוור שקיבץ נדבות הופתע ל־מראה העוברים ושבים שהסילו מטבעות לתוך מגבעתו הוא, בחשבם אותו לצייר מקבץ נדבות.

★ ★ ★

שיר המעלות

ב טוקיו, ערך ד"ר מיהו דא־גו מזקר בתאים הסניטריים של אולמות התיאט־רון בעיר, הכניס לתוך אחד מהם מכשי־רים מטיאורולוגיים, גילה עם תום ההצגה כי החום באולם קפץ בשלוש מעלות כל פעם שהרקדניות הופיעו בלבוש מופשט מן הרגיל.

★ ★ ★

באש ובמים

ב תל־אביב, לאחר שנוכח כי כל תח־נוניו, צעקותיו ונסיונותיו להחרים את הכדור לא הצליחו לסלק את קבוצת הנע־רים ששיחקה כדורגל במשטח הדשא, פתח גנן גן העצמאות את ממטרות הגן, ראה ל־הפתעתו את הנערים מתפשטים עד לתחתו־ניהם, ממשיכים את משחקם תחת מטר המים.

★ ★ ★

אצבע אלוקים

ב לונדון, שעתיים אחרי שיצאה מבית־הדפוס המהדורה הראשונה של הספר אש משמים, פרצה דליקה במחסן בית־הדפוס, שהעלתה את הספרים באש.

★ ★ ★

צרת רבים

ב אינגלווד, ארצות־הברית, ביקש רו־ברט סטיוורט רשות לבקר את חברו בבית־הסוהר, נכלא אף הוא כאשר גילתה המשטרה כי הינו מבוקש בגלל אי־התייצ־בותו למשפט על עבירת־תגועת.

ספורט

כדורגל

נציגיו של גיבונס

לא היה זה סוד, שמאז הורכבה נבחרת הכדורגל הישראלית, לפני כשנה, שררה מתיחות בין השחקנים לבין מאמן הנבחרת ג'ק גיבונס. המאמן תלה את סיבות מתי־חות זאת בהתערבות האגודות בענייניו, וב־אמים של כמה שחקנים. השחקנים יחסו או־תה בעיקר להתנהגותו שומרת־המרחק של גיבונס.

כאשר, חזר גיבונס לאמן את הנבחרת, לאחר פיטוריו הזמניים, נדמה היה שהמתי־חות תשכך, ביחוד לאחר שרוב השחקנים יחסו לו את ההישג במשחק נגד נבחרת ברית־המועצות. אולם ידיעות מעורפלות ש־הגיעו מהונג קונג, עירערו הנחה זאת.

לפני שבוע, עם שוב נבחרת הכדורגל מהונג קונג, יצא המרצע מן השק, עוד ב־שדה התעופה. בפני העתונאים, הטיחו ה־שחקנים והמאמן האשמות הדדיות, תלו זה בזה את האחריות לכשלון במשחקים על אליפות אסיה.

השבוע, בשיחות פרטיות עם כמה משח־קני הנבחרת, התברר כי מה שאירע בהונג קונג, גבל ממש בשערורייה הראויה לחקירה מידית.

ממורמרים נגד יחסו של המאמן שהלעי־סם בכדורי מלח וכדורי מרץ, בניגוד לר־צונם, וששינה את הרכבי הנבחרת מבלי להתחשב — כפי שהם טוענים — במצבם הגופני, החליטו השחקנים ללמדו לקח, ל־הפסיד את הזכיה באליפות.

כמה מהם פשוט זילזלו במתכוון במש־חק, לא השקיעו בו כל מאמץ, כאילו היו נציגיו של גיבונס ולא של מדינת ישראל.

תרחמה מקצועית

אסליו הבשר של יוסף (יוסקה) ליובין, בקצה רחוב הכרמל בתל־אביב, הומה ב־שעות בסוימות של היום ממש כמו קפה נונה. אפילו המבקרים בשני המקומות, הם אותם האנשים: עסקנים, מאמנים, שחקנים וסתם חובבי כדורגל.

כי הקצב הג'ינג'י הממושקף, מי שהיה פעם הבוס של קבוצת הכח תל־אביב, ו־שהובילה אל פיסגת ליגה א', מקובל בעיני השחקנים והעסקנים גם יחד, כאחד המומחים הבלתי משוחדים בכדורגל. בשל תכונה זו רכש לו יוסקה ידידים מכל האגודות, ה־מעריכים את שיפוטו ודעותיו.

השבוע, עמד מספר הידידים להצטמצם במקצת.

היה זה לאחר שעינו של יוסקה נחה על סעיף קטן וחבוי, בהחלטות האחרונות של התאחדות הכדורגל הישראלית. לפי סעיף זה החליטה ההתאחדות להילחם בכדורגל ה־מקצועי בישראל ולבער את תופעות המק־צועות מקבוצות המדינה. איש לא שם לב כמעט להחלטה זו, שכן היכן קיים כדורגל מקצועי במדינה?

אולם יוסקה ראה סכנה חמורה בהחלטה זו. סען הוא: „בארץ, כמו בכל מדינה ה־רוצה לקיים כדורגל בעל רמה, קיים כדור־רגל מקצועי מיסודה. הוא איגו מתבטא ב־תשלומים גבוהים לשחקנים, או בפרמיות למצטיינים. אולם הוא קיים, בהמצאת דירות לשחקנים, בהשגת מקומות עבודה נוחים עבורם. הוא נמצא בתשלומים עבור הפסד שעות עבודה לשחקנים הבאים בקביעות ל־אימונים, ובסכומי כסף גבוהים המשתלמים לאגודות עבור הסכמתן להעברת שחקן ל־קבוצה אחרת.“

מגלה הכוכבים. לדעתו של יוסקה, זו תופעה חיובית: השחקנים החלו להופיע לאימונים סדירים, רמת משחקם השתפרה. ההוכחה הטובה לכך: משחקי הליגה השנה ממשכו קול רב יותר משבכל שנה אחרת. ניקח לדוגמה את חיפה, שנתפסה ראשונה לשיטה זו, מאחר שמאחורי קבוצותיה עומ־דים אירגונים בעלי אמצעים. תוך שנה אחת, החלו קבוצותיה להוות יריב מסוכן לתל־אביבים ולפתח־תקוואים, מה שלא היו קודם לכן.

„מלבד זאת קם ליד הקבוצות תפקיד חדש. תפקיד מגלה כוכבים, העובר בערי השדה, בודק את החומר הצעיר הנמצא שם ונותן לו הזדמנויות לשחק בקבוצות הצמרת.“

איש ההגנה לשעבר, החליט הפעם לצאת למלחמה נוספת, מלחמה למען מקצועניות חלקית בכדורגל הישראלי. „רק תופעה זו תמריץ שחקנים ותיקים, המגיעים לשיא כו־שרם, לא ליטוש את הכדורגל בשל דאגות פרנסה. רק היא תמשוך כוחות צעירים ל־ספורט זה ותבטיח עתודת לכדורגל חיש־ראלי.“

כשם מאזדיים „חסכון פרס“
בנק א"י לדיסקונט בע"מ

בית ספר לנהגות
„החץ“
כהדרכת אברהם כהן
ת"א, רח' מנדלי 6,
מעפשיו גם שעורים
על יספה

אל תחכה!
עד שיאבדו תעודותיך הי־קרות שאינן ניתנות לחילוף. העתק אותן קודם ואף פעם אל תיפרד מהאוריגינלים שרות מהיר, נקי וסודי הנך מקבל אצל:
פוטו־ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 26

חמש בצל אהל אחד. חניכות גדנ"ע, בנות פרברי תל־אביב, בצל אהל סיירים, בכנס חטיבות גדנ"ע תל־אביב והדרום, ביער בן שמן. חבורת הבנים הסתכלה מרחוק.

מיסדר נעליים. רגלי הגדנעים בולטות מתוך אהלי הסיירים בשעת מנוחת הצהריים.

חתולים בשק

אחד השומרים הרגיש בתנועה חשודה. הוא חזר מסיבוב בין אהלי הסיירים הגמוכים שהיו פזורים בין העצים. בתוכם היו מקופלים, בשקי שינה, מאות נערים ונערות, רצוצים לאחר יום פעילות מעייפת. פה ושם לחשו עוד גחלי מדורות כבויות והשומר הקפיד לכסותם, לבל תפרוץ שריפה ביער.

לפתע, הבחין בכמה דמויות זוחלות בין קבוצת אהלים שבקצה המחנה. "מי שם? עצור!" צעק. הדמויות נעלמו בצל האהלים. השומר מיהר לאהל המפקדים, העיר אחד מהם: "המפקד, ראיתי תנועה חשודה." הם מיהרו למקום. שום תנועה לא נראתה בשטח. רק מאחד האהלים בקע מילמול קל. המפקד הרים את יריעת האהל, האיר בפנסו לתוכו.

היו שם יותר מדי אנשים. ראשים מתולתלים ביצבצו מבעד לשקי שינה, התאמצו להיראות ישנים. היתה להם צורה של חתולים בשק. לצערם, התברר שהיו שם גם חתלתולות. המדריך הפר את האהל, נזף בקול באנשים.

התמרמרה למחרת גדנע"ית ברכה גרוס (14), תלמידה רמת־גנית, שעה שאכלה את ארוחתה בצל עצי בן שמן, שם התקיים בתחילת השבוע שעבר כנס חטיבות גדנ"ע: "הדבר הכי חשוב למחנות של נוער זה הלילה. לבידור ולמוראל של החברה. נחוץ שהחברה תהיה מתוכבת מבנים ובנות. אני לא מבינה למה בגדנ"ע יש תקן, שבנים לחוד ובנות לחוד."

במרחק מטרים ספורים ממנה, בקבוצת אהלים של פלוגה מבני ישובי הדרום, עסקו נערים ונערות במשחקי ספורט משותפים. יגאל דהרי (13,6), נער תימני מסולסל פיאות, עמד בצד והתבונן בעיניים עורגות במשחקים. "מה? שאני אשחק עם בנות?"

★ ★ ★

היו להם אותם המדים: חולצות ירוקות, כובעי חאקי רחבי־שוליים, וחגורות עם סמלי מתכת. הם דיברו אותה שפה. בין בתיהם, הפרידו אי אילו קילומטרים. ואף על פי כן היו עולמותיהם של התימני מגאולים, והצברית מרמת־גן שונים.

הם יצגו שני חלקים שונים בתכלית של הנוער הישראלי. כי הנער התימני מגאולים, או עולה מרוקו מאשקלון, או בן הודו הקטן מבאר שבע, השתייכו לנוער של ישראל אחרת. שום תנועת נוער לא התעניינה בהם כמעט, שום מפלגה לא אירגנה אותם.

בערים הגדולות, נמשכו הויכוחים בין מדריכי תנועות הנוער על הפיכת הגדנ"ע לתנועת נוער ממלכתית. בפרברי הערים, במעברות וישובי העולים הפך הגדנ"ע כתנועת נוער ממלכתית לעובדה קיימת. כי בהכרח המציאות, שוב לא עסק הגדנ"ע רק בחינוך טרום־צבאי והכשרת חיילים לעתיד. לגבי חלק ניכר מהנוער הישראלי, הוא אירגון הספורט היחיד שהם מכירים, התנועה החינוכית היחידה.

השב"ע הסתיימו בחלקי הארץ השונים כנסי חטיבות גדנ"ע, מהם הוכנסו צברים מישובים ותיקים, בני קיבוצים ומושבים לשק אחד יחד עם בני פרברים וישובי עולים. משך יומיים, חיו זה בצד זה, אכלו, ישנו ובילו יחדיו.

לא היה זה מסע הישגים, גם לא תציגת כוח. היה זה הצעד המבוסס ביותר להסרת המחיצות של דור המחר.

קדחת בצלחת. זה לא כמו אצל אמא, אומרות חניכות גדנ"ע־סיירים.

מה חוקך שם? גדנעים מישובי עולים בדרום, עוקבים אחר התחרות.

עלי לבקש קוראים רבים להתאזר בסבלנות עד אשר יראו את עצמם במדור זה. לאחרונה, ייתכן בגלל סוג האחיר הנעים יותר, אני מוצפת לגמרי מכתבים. ועל כן, כפי שאמר בורין המנות, אל תידחקו אל ראש התור.

★ ★ ★

פנסו של דיוגנס

סוב לקרוא, מדי פעם, מכתבים כשל (990/1043), זה מוציא את הציניות מ־מפרשיך.

„מכתב זה", אומר הוא, „נכתב אליך בידי בחור הבז לרומנים זעירים ואף על פי כן קורא אותם. שונא את העולם הזה כמו ששונאים אנשים רבים את הראי המראה את פניהם המושחתים, ובכל זאת קורא אני את העולם הזה ממדור הקולנוע עד דברי העורך.

„הנני משוכנע כי חלק מן המכתבים — לפחות הנחמדים שבהם — הם מ־תוצרתך העצמית, ומן המכתבים שאת מקבלת באמת, את נהנית הנאה מרובה ומשתפת בהנאה את בעלך או החבר שלך — ואף על פי כן נזקק אני לעזרתך. אם את מחבבת פראזות, אומר: היי בידי פנס מאיר בחיפושי כדיוגנס אחרי אדם. אם שונאת את פראזות, אומר בפשטות: רותי, קשרי אותי עם אדם המוכן להתכתב אתי כדי להחליף רשמים ודעות על מיליון ואחד דברים.

„העניין הוא בזה שהתחשק לי לפתע להיות ציוני, והתנדבתי לספר להדריך ישוב עולים. אינני מצטער כלל על צעדי זה, אלא שלפתים קרובות מדי אני מרגיש את עצמי כאדם על אי בודד. אוהב אני מאד לעבוד, אך כאשר אין עם מי להחליף מלה על העבודה, הרי היא מכבידה לעתים.

„הנני בחור בן 28, ספורטאי, משכיל למחצה, בעל שגעון פרטי לעבודה מ־עניינת. התחביב העיקרי: האדם. אוהב אני להכיר אנשים. בחיים, בספרות, בתיאטרון, בסרט הקולנוע. אוהב אני את החיים ולהוט אחרי התיאטרון, ה־קולנוע והספר, במידה והם מטפלים באדם בכנות.

„מה אני דורש מכותב מכתבים אלי? ובכן, אין לי כל דרישה לגבי גילו או מינו של האדם. אף כי רצויה יותר בחורה. אינני שונא גם את העיר רוניות, במידה ותחת שיכבת הצבע והפודרה אפשר עוד לגלות את האדם".

★ ★ ★

אורות גנוזים

(990/1044), אומרת שאין לה כל רצון לנסות להשחיז את שכלה ועטה כדי להוציא מתחת ידה הענוגה מכתב מבריק. היא מטילה עלי להציג את מכתבה באור הנכון. אבל, אומרת היא, חלילה לי מהציגה באור נדוש. כי היא שונאת את הנדושות, שייפה מן העולם הנדוש והאדיש.

אינני יודעת אם זה נדוש או לא, מה שאני עושה למכתבה. גם לי אין חשק היום להשחיז שכל ועט. מכל מקום. אותה צעירה בת 20 ומורת צה־ל בישוב מרוחק בדרום, רוצה לה־כיר, דרכי, אנשים שיש בהם יותר מאשר רצון לבלות, לצאת לסרט ול־מלא את יום עבודתם.

„החיפוש אחר התכתבות עם צעי־רים משכילים לומדי אוניברסיטאות", אומרת היא, „הוא דבר שבאופנה, ו־מובטחתני שרבים בין הכותבים אליך מציינים פרט זה. אינני מתביישת בכך, כי לי הלימודים, ההשכלה, הינם כאחיר לנשימה, לא חפוש אחרי אופנה. דב־רים אלה שכתבתי מסוכנים הם, כיוון שהם מצלצלים כמוויפים, וחבל מאד אם כן יירָאו הדברים בעינייך".

★ ★ ★

גבוהה ביותר, ההשכלה

ברוקלין גם היא לא נעדרת היום מן הנקודות המרוחקות של הארץ. (990/1045) הנמצא שם „מסעמים שר־נים" מספר שהוא בן הארץ, שהש־כלתו גבוהה ביותר, אבל יחד עם זאת הוא מוכן להואיל להתכתב. „כי פשוט אני לא רוצה לשכוח את החיים בארץ". הוא בן 24 וגבוה. תארו לכם איזה ענק הוא צריך להיות, עם קומה גבוהה והשכלה גבוהה ביותר.

★ ★ ★

סוס (לא) ממכירה

מתרה בי (990/1046):

„אני מקדימה ומזהירה אותך מראש: מכתבי אינו מקורי, אני איני מיואשת כלל מהחיים, וגם אינני מוצאת דבר נעלה בעצם הימצאי עלי אדמות. הכ־תב שלי אינו יפה (זה לא נכון) ושפתי אינה עשירה כשאני כותבת מכתב... מכיון שאני כואת, הייתי רוצה להת־כתב עם בחור עירוני בן 18־19. יותר מזה לא אפרט, משום שאיני עומדת לקנות כאן סוס. רק אוסיף שאהיה יותר מרוצה מהקשר אם הכותב אלי יהיה בעל השכלה.

„אני עצמי בת 16, ואף על פי שאין אישור מידיעי האומר שאני יפה ומעניינת מונח בכסי, איני מתייאשת לגמרי כשאני מציצה בדמותי שבראי — אני עושה זאת לעתים קרובות — וגם כשעלי להגיד שיחה או משהו בדומה לזה... לפי הרוח השוררת במ־דורך, אינני מתכוננת לקבל מכתבים אחרי מין דבר שכזה, ואף על פי כן אני מודה לך מאד ומבטיחה לך שלא אפיל את עצמי לירדן אם לא אקבל אף מכתב. חוץ מזה אני יודעת לש־חות".

היא חבובה, לא? שכחתי לציין ש־היא קיבוצניקית.

מה דעתכם על זה?

„מושב אחד לפני הכסא בו ישבנו באוטובוס מס. 11 (ירושלים) ישב בחור אחד ועיין בהתעמקות במאמר פוליטי בעתון יומי. מחמת לבית שחיו בלט העולם הזה. חברתי (כן, האז) כמעט ונפלה שבי אחרי זוג עיניו כאשר היפנה, מן הסתם, את מבטו לעברנו. כמעט, משום שהוא התכונן לרדת שלוש תחנות לפנינו.

כאשר התכוננתי לרדת, הבחנתי לפתע בארנק שנח בזוית המושב בו ישב הבחור. כאשר לקחתיו והחילונו לפענח את הכתובת, בה הוא גר, עלו מאמצינו בתוהו. מלבד שבעים ושמה גרוש ושתי תמונות של נערות והתמונה המשוגרת פה, לא היה דבר בארנק.

אני מניחה שבפרסום תמונת ארבעת המוסקטרים, אוכל להחזיר את התמונה לבעלה ואולי להשיג גם פגישה קטנה לחברתי."(?)

מה שאני לא מבינה, הוא מדוע, למשל, לא שלחה את תמונת הנערות.

אנשים

שושנה דמארי ביוהנסבורג
שחורה אני ונאוה — ללבנים בלבד

לבריכה - בנעלי־בית

שר־הפנים **ישראל בר־יהודה**, שנסע בדרכו לישיבת הממשלה בירושלים, נאלץ לחנות שעות אחדות בדרך, בגלל תאונה שחסמה את התנועה בכביש. ירד בר־יהודה מכוניתו, החל לסייר את מקום התקרית ופגש בשר־המסחר והתעשייה **פנחס ס־פיר**, שנעצר אף הוא בדרכו. הסביר בר־יהודה לספיר את פשר סיורו: „אני רוצה למסור דו"ח ממקור ראשון לשר־התחבורה **משה כרמל**" ... **זלמן שזר**, איש הנהלת הסוכנות, שבא להבראה בבית־רמז בזכרון יעקב, גרם הפתעה עצומה לשאר המבריאים כשקפץ יום אחד לבריכת־השחייה של המוסד בעודו נעול בנעלי־בית ... חבר אחר של הנהלת הסוכנות מסעם מפא"י, **אליהו דובקין**, לא נראה מרוצה כלל כ־שהוחלט להוציא מן ההנהלה את **גיורא יוספטל**, שעבר לתפקיד מוכיר מפא"י. טען דובקין: „לא יתכן שהעניינים בסוכנות ישתזרו עם שזר ויתפתלו עם נפתלי" ... אגב, לאחר שיוספטל איש־הכספים תפס ב־מזכירות מפא"י את מקומו של ח"כ **יונה כסה**, הגיב אחד העיתונאים: „קודם היה במזכירות כסה, מעתה יהיה כיסוי" ... ב־כסית מרננים, שעבר תחול שחור בין ה־מבקר התיאטרוני התומצתי של הארץ **ד"ר חיים גמזו** לבין עורך המוסף הספרותי ד"ר **יעקב הורביץ**. מקור הרינון: גמזו חדל לכתוב ביקורות ארוכות כאורך ה־גלות בדף הספרותי והחל להסתפק בטור קצרצר בגליון אמצע השבוע, ואילו במדור הספרותי החלו להופיע ביקורות חתומות בידי הורביץ עצמו ... כשנשאל ראש עיריית חיפה **אבא חושי** מדוע אינו מצ־טרף אישית לטיול וחדרת פני זקן, המאורגן על־ידי עירייתו, הסביר: „אצטרף רק כ־אשר איהפך לסבא חושי" ... אגב, בחיפה עשתה לה כנפיים הבדיחה הבאה: מדוע יש בחיפה יום האם ואין יום האבא? כי יום האבא הוא כל השנה כולה ... את מב־צע והדרת פני זקן החליט להנהיג גם **מרדכי סורקיס**, ראש המועצה המקומית של כפר־סבא. נימוקו: „שם המקום מ־חייב!" ... לאחר סילוקו של **משה ש־רת**, החל ראש הממשלה **דויד בן־גור־יון** בפעילות נמרצת גם בשטח הלשוני. עובדי מוזיאון צה"ל קיבלו לא מזמן הו־ראה להחליף את שם המוסד למוסיאון צה"ל. סוגים רבים של טפסים הודפסו מ־חדש כדי להכניס בהם את התיקון ה־חיוני ... אחד מעובדי משרד־החינוך הס־ביר השבוע כיצד יכול היה שר־החינוך **זלמן ארן** להרשות לעצמו חופשה ממו־שכת: „מה הפלא? שר שיושב על שני ת־תים!" ... בשבוע שאחד השבועונים הק־דיש כמה עמודים למאמר גלהב לשבחו של **לוי אברהמי**, מפקד משטרת ירושלים, ואשר ממנו הושמט כל קטע שלילי, הפיצה אשתו של אברהמי כרוז חתום על ידה, בו דרשה מן הקהל לתת מודעות לאותו שבר־עון ולחתום עליו ... השחקנים **יוסף** („בומבה") **צור** ו**גדעון זינגר** הקימו השבוע להקת־בידור זעירה חדשה.

★ ★ ★

אוטב לעשות חדש

אחרי חודשיים ו־12 קונצרטים בדרום־אפריקה חזרה **שושנה דמארי** לישראל, כשסיכומה העיקרי: שלא נפגעה בשום צו־רה שהיא בגלל צבע עורה השחום. שושנה הצטלמה בבית־קפה ליד שלט: „ללבנים בל־

פסוקי

● **שרת־החוץ גולדה מאיר**, בתגובתה על פרשת הירידות ברמת־רחל: „ממשלת ירדן ומטה הלגיון אח־ראים גם למצבם הפסיכי של חייליהם".

● **ראש ממשלת ישראל דוד בן־גוריון**, ביובל ה־70 שלו: „כל דברי ההערכה וההוקרה אני מייחס ל־אמא ולאבא שלי זכרונם לברכה, אשר מהם בא לי כמעט כל מה שיש בי. רק השגיאות שעשיתי ושאעשה בחיי הן שלי."

● **הרב יהודה לייב הכהן מיימון**, יוזם הרעיון לחידוש הסנהד־רין בישראל, בברכו את בן־גוריון ל־יובלו: „הוא דומה לסנהדרין, בשינוי קטן — הסנהדרין מורכב מ־70 זקנים, ואילו הוא הינו זקן אחד בן 70."

● **נשיא ההסתדרות הציו־נית ד"ר נחום גולדמן**, בהסבירו מדוע הוא מרבה בנסיעות לכל אר־צות־תבל: „זו תוצאה של הגיאוגרפיה היהודית."

● **שגריר ישראל בארצות־הברית אבא אבן**, על רכישות ה־נשק האחרונות: „עכשיו יישן שר־ה־בטחון דוד בן־גוריון יותר טוב בלי־לות, אבל שר־האוצר לוי אשכול נדון ללילות־נדודים רבים."

● **העיתונאי רוי אלסטון**, ה־ידוע יותר בכינויו „דוד קורטניי", ב־נמקו את הפסקת עבודתו בג'רוזאלם פוסט, בו כתב את המדור טור ראשון מזה 11 שנה: „לעיתון יש דעות משלו, ולי יש דעות משלי."

● **ח"כ מנחם בגין**, בנאומו לפני האיגוד הפרלמנטרי הצרפתי: „זו הפעם הראשונה שאני מופיע בפני פר־למנט לא כאיש האופוזיציה."

בד", אירחה בהצגותיה בקייפטאון מאות צופים בני־תערובת, אף שהצגותיה ביוהנסבורג נועדו לקהל "לבן" בלבד. דברי ה־מבקרים (הלבנים) בעתונות (הלבנה) של דרום־אפריקה היו פה (לבן) אחד נלה־בים . . . נקודת־השיא של הביקור היה ראיון שנתנה שושנה ברדיו. כשנשאלה על־ידי המראיינת: "ספרי לנו משהו על עצ־מך!" ענתה: "אני קטנה, יפה, שחומה, בע־לת עיניים שחורות נוצצות ושער שחור מקסים" . . . מיבחן פופולריותה במדינה הדרומית היפה: ביוהנסבורג ניגשו אליה אליה שתי נערות באולם בית־המלון, ביק־שו את חתימתה, אחרי שהשוער אמר להן שזו "אמנית". שושנה חתמה להן בעברית, שאלה אם הן יודעות איזה שפה זאת. ענו השתיים, במקהלה נלהבת: "מה, את שו־נה דמריז?" . . . בקושי מיוחד במינו נת־קל הסופר **חיים הזז**, מחבר יע"ש. הוא מרבה לבקר בבתי־כנסת של תימנים ושל כורדים, כדי לקלוט את ניב דיבורם המיו־חד. "אולם", טען הזז, "בכל פעם שאני בא, הם מבקשים להתהדר ולדבר דווקא ב־עברית מערבית מצוחצחת" . . . בכל זאת, הצליח הזז לקלוט מפיהם של תימנים בדי־חה מפולפלת: מעשה בתימני שהלך ברחוב עם בנו הקטן, ופתאום נפל הפעוט לשלו־לית והתלכלך כולו בבוץ. אמר התימני: "לעזאזל! במקום לנקות את הילד הזה, כבר יותר קל לעשות ילד חדש" . . . במאי התיאטרון הקאמרי **יוסף מילוא** החל ה־שבוע בהכנות קדחתניות להסרטת המחזה הוא הלך בשדות. בימוי הסרט ייעשה ב־שיתוף עם **איוון לנגיאר**, וכבר גוייס למטרה זאת סכום של 70 אלף ל"י (שהוא כמובן רק טיפה בים). ייתכן שבאחד ה־תפקידים הראשיים תופיע השחקנית **חיה הררית** (ראה כתבה) . . . הצייר הישראלי **יעקב שטיינהארט**, זכה בפרס הרא־שון לפיתוחי־עץ בתערוכת אגודת מפתחי־העץ הקאליפורנית, על יצירתו משה . . . מרכז ישראלי בלתי־רשמי נפתח בהולאנד בביתה של קריינית קול ישראל לשעבר **רות שפירא**, מגישת תוכניות בבקשתך, הנמצאת עתה עם בעלה שייעיה סמילן ב־שירות דיפלומאטי בהאג. הישראלים בהו־לאנד באים לבית זה כשם שהם באים ב־פאריס לקפה סלקט.

השבוע

● **הסופר משה שמיר:** "סיס־מתנו צריכה להיות: תנו לשלום מה ש־אתם נותנים למלחמה."

● **העיתונאי יובל אליצור,** בצטטו בראש מאמר על המנגנון את שר־התחבורה המנוח דוד רמז: "מקיד בישראל משול למסמר תקוע בקיר. אם יש לו ראש — אפשר להוציאו. אם אין לו ראש — לעולם לא תוציאנו."

● **החידונאי שמואל רוזן,** ב־צטטו בקול ישראל תלמיד אלמוני: "מי היה נאפוליון? החתיך של דזירה."

● **השחקנית דבורה קר:** "כל האנשים החשובים בעולם הם בעלי מח־לות עצבים. אולי עלי לחדול לרחם עליהם ולהתחיל לרחם על עצמי — על שאני כל כך נורמאלית."

● **נשיא ארצות־הברית ד־וויט ד. אייזנהואר,** על הדייג: "זהירות היא התכונה החשובה ביותר בדייג — ביחוד אם אתה הדג."

● **נשיא ארצות־הברית לשעבר הארי ס. טרומן:** "אינני מת־פלא על שעמים אחרים אינם מבינים את שיטת־הממשל האמריקאית ואת טיב היחסים שבין הנשיא לקונגרס. לפעמים גם הנשיא והקונגרס אינם מבינים זאת בעצמם."

● **הכוכבת מארלן דיטריך:** "האופן שבו הגברים מתבוננים בי מד־כיר לי התחרות סניס. רק שבמקום מיימין לשמאל, הם מתבוננים בי מל־מטה למעלה."

● **הכוכב אורסון ולס:** "הס־טטיסטיקה מוכיחה שמספר האנשים הנהרגים בתאונות־דרכים גדול בהרבה ממספר הזוכים בזכיה הגדולה של מפ־על הפיס. בכל זאת מאמין כל אדם כי הוא לא "יהרג בתאונה ויזכה בהגרלה."

אמנות

מוסיקה
פסטיבל המיתרים

בעייתם של ג'ו סימון והרמן ברלנד הי־תה דומה לבעייתם של רבבות צעירים יש־ראליים אחרים: מה לעשות בשעות הפנאי?

באולפן לעברית, שם נפגשו ג'ו הבלגי והרמן האוסטרלי, היו תמיד עסוקים. אך משעזבו את האולפן ועברו העירה, גילו כי מלבד תנועות־נוער לילדים וחוגים־מפ־לגתיים לא היה לאן ללכת מלבד בתי הקול־נוע ובתי הקפה.

הם יסדו את מועדון סוף־השבוע האבוד — מוסד שנועד לפתור את בעייתם. הם הד־פיסו טפסי הזמנה, פירסמו מודעה בעתונים, הזמינו את הקהל הרחב למיבצע הראשון של המועדון: פסטיבל גיטארות, בעיר ה־עתיקה של עכו.

גם פילוסופים וחמורים. בערב ש־בת שעבר התאספו המשתתפים — כמה עשרות צעירים וצעירות — במסעדתו המ־פורסמת של אבו־כריסטו. כמה מהם הביאו עמם גיטארות; השאר היו סתם חובבי מו־סיקה, שירה ובילוי, שבאו מירושלים, מ.זיפה, מתל־אביב, ואפילו מקיבוצים ב־גנב ובגליל. קסם בלי ספק גם המחיר ה־זול — 10 לירות — שתמורתו הובטחו שלוש ארוחות, משוט במיפרץ וטיול בעיר.

הפסטיבל התחיל מאוחר בלילה. בזוגות, בקבוצות וביחידים, השתרעו המשתתפים על מדרגות החומה, ליד המזח העתיק. ה־מנגינות הושאלו מכל העמים: ספרדים, א־מריקאים, דרום־אפריקאים ואפילו עבריים. מספר הסגנונות היה כמספר המבצעים.

עם עלות השחר, נטש הפסטיבל את ה־יבשה, עלה על סירת־מנוע גדולה וסירת־משוטים גרורה, ויצא לשוט במיפרץ הרוגע.

כאשר הגיע סוף־השבוע לסופו, היו שני המארגנים מלאים תקוה ותוכניות לעתיד. בין השאר: סוף שבוע של פילוסופים ומ־שוררים, של חובבי דרמה ושל סתם משו־געים, המעוניינים לעלות ברכיבה על התבור.

על חומות עכו. עירונים ואנשי כפר שבאו להשתתף בפסטיבל הגיטארות יושבים על מדרגות חומת העיר העתיקה של עכו, ליד החוף. חלק מנגן, השאר מקשיב או מלווה את המנגנים בשירה. החלק המעשי של המיפגש — הניגון — התחיל עם ערב ונמשך ללא הפסקה כמעט עד לאור הבוקר. רק אי פה אי שם, נתפסו כמה מן הצעירים לנמנום קצרצר.

יוצאים לים. בארבע לפנות בוקר, עולים באי הפסטיבל לשתי סירות, לשוט במיפרץ הרוגע. השירה והניגון נמשכו כל הזמן, כשמדי פעם נוסף מישהו את הגיטארה שלו כדי לטבול בים ולעלות שוב לסירה. ערפילי הבוקר לא הפריעו למנגן להשתפך בזמר עם צרפתי.

רדין

שרדנים
מחצית־הדוך

בטרקלין דירתו המרוהטת של שחקן התי־אטרון הקאמרי יוסף ידין ברמת־גן, ישבו באפלולית תריסר גברים ונשים והאזינו ב־שלווה לקול שבקע מן הגרמופון החשמלי — קולו של השחקן צ'ארלס לוטון, כשהוא קורא פרקי תנ"ך. רק בנפשו של אחד ה־אורחים הסילה ההאזנה סערה: היה זה עמיקם גורביץ', קריין קול ישראל לשעבר.

בניגוד לקריאה היבשה, הדיקדוקית וחמו־רת־הצורה הנהוגה בקול ישראל, קרא צ'ארלס לוטון את סיפורי המקרא בניחותא, כ־אילו סיפר למכר מאורע שאירע לנגד עי־ניו. בתארו את השיחה בין נוח לאלוהים, ערב בניין התיבה, הירשה לעצמו נימה מ־שעשעת של אירוניה דקה, ואילו בהרצאת הקרב שבין דוד לגולית החל דובר בקצב מהיר, בקריין המתאר תחרות איגרוף ישר־מן הזירה. הרושם היה כביר: האותיות ה־מתות הפכו לסיפורים אנושיים מרתקים, שופעי מאורעות וחוויות. "התנ"ך כאילו נגלה לעיני בפעם הראשונה," אמר גורביץ' אחר־כך.

הוא נזכר בתקליט זה, כשהוזמן על־ידי קול ישראל בשבוע שעבר להקליט סידרה חדשה של קריאות בתנ"ך, לצורך שידור פרקי־היום, לפני החדשות של שעה תשע. אם כי הוא קריין תנ"ך ותיק ברדיו, הח־ליט גורביץ' הפעם לא ללעוס תבן לעוס, אלא להכין מחדש את קריאת הפרקים, ל־הפיח בהם רוח־חיים.

בקול ישראל לא נתקבלה הצעה זאת בהת־להבות רבה. ברוך שיין, הממונה על מדור ההחי הדתי, לא שש לשינויים מהפכניים, בהיותו נאמן למסורת המאובנת של שירות השידור. לבסוף הושגה פשרה: עמיקם גו־רביץ' הורשה להתרחק קמעה מהנוסח ה־חגיגי והשיגרתי של הקריאה, בתנאי ש־ימשיך לשמור מכל משמר על ההטעמות המקובלות.

השבוע החל קול ישראל בשידור הפרקים החדשים. אמר אחד המאזינים: "אין זה עדיין תנ"ך בן־זמננו, אבל הוא איננו ר־חוק כבר מרחק של אלפיים שנה. הוא עבר, כאילו, את חציי־הדרך."

מה נשמע

תוכניות אלה, מתוך שידורי השבוע הבא, עשויות להיות מעניינות:

● **צליליתון** (יום ד'; 10.30; קול ישראל) — השבועון המוסיקאלי העובר עם הנהגת שעון־החורף לשעה מאוחרת יותר, יכלול מלבד חדשות, תסכית קצרצר של ד־הודה פרדיס בשם גילגולו של תקליט ו־שיחה על קבוצת זמרי העם האמריקאית להקת הנודדים.

● **הקהל והעיתונות שואלים** (יום ה'; 7.35; קול ישראל) — והמנהל ה־כללי של משרד־הפנים ישיב בפה זועם.

● **בכנסת ובוועדותיה** (יום ה'; 8.30; קול ישראל) — התוכנית המתחדשת עם חידוש מושבי הכנסת עברה גם לידי עורך חדש, ארי אבנר, במקומו של צבי משה קנר, מנהל מדור החדשות. למרות זאת, יש לחשוש לליקוי הישן של התוכ־נית: הקדשתה האכסקלוסיבית לנאומי ח"כ מפא"י.

● **בניחותא** (יום ו'; 8.10; קול יש־ראל) — בתוכנית שתוקדש לרקדנית אין אדורה דונקאן תופיע חנה מרון בתפקיד הראשי, ולצידה — שרגא פרידמן בתפקיד האמרגן סול יורוק.

● **שירי עמים** (יום ו'; 10.30; קול ישראל) — הפעם: שירים ספרדיים.

● **המסך עולה** (יום ב'; 8; קול יש־ראל) — סיפור־המתח הקלאסי של אוסקאר ווילד, פשעו של הלורד ארתור סאוויל, בעיבודו ובבימויו של מיכאל אוהד.

★ ★ ★

המאזין הזהיר לא יפתח את מקלטו ב־שעת שידור התוכניות הבאות, העלולות להטביעו בגלי־שיעמום:

● **למען בריאותך** (יום ג'; 7.35; (קול ישראל) — 'כל 'שן, 'תעמל — ואל תאזין לקול ישראל.

● **השבוע באו"ם** (יום ג'; 11.10 בלילה; קול ישראל) — מתחרז עם ש־עמום.

לאן מחוסאן?

(המשך מעמ' 3)

רכבת זו מובילה למקום בו תאמר יש־ראל לסגן־אלוף בקאהיר: או — או. או מלחמה מיידית, או שלום מיידי.

או פריצה אל חסואן תוך יומיים, או פגישה תוך 48 שעות בין גמאל עבד אל־נאצר ודוד בן גוריון במקום ניטראלי, נניח באי כריוני, בחוילת־הנופש של הכר־של סיפו.

אם מלחמה — הרי מלחמה עד להפלת המשטר הקיים. אם שלום, הרי שלום מר־חיק־לכת, שלום שגם השליט המצרי יוכל להתפאר בו, שלום של השתלבות במרחב, של ניטראליזם אסיאתי, של פתרון בעית הפליטים.

גם הרכבת הזאת אינה עוברת בחוסאן, היא יורדת דרומה, הרחק מהרי חברון. ישנן עוד כמה וכמה רכבות אחרות. אין אלה הרכבות שאני עצמי הייתי מבכר לנסוע בהן, ולא הרכבות של המהגה מדי־נית בעלת־מעוף ונשימה ארוכה בדרך ל־שלום. אלה הן הרכבות המתאימות ללוח־הזמנים ולכושר־המשיכה של ההנהגה הקי־מת במדינה, אחרי שהנהגה זו כבר הגיעה לתחנה האומללה בה היא נמצאת עכשיו.

כל אחת מן הדרכים האלה היתה יכולה להיות „הגבה" נכונה למעשה התועבה ברמת־רחל. כי התגובה ההולמת אינה „ביעור קן־מרצחים", אלא שינוי פני המרחב — ויצירת מצב בו שום חיל מטורף או שפוי לא יהיה מסוגל ללחוץ על ההדק במרחק של כמה מאות מטרים מבירת ישראל.

★ ★ ★

כל נסיעה, בכל כיוון, מחייבת את גבורתו של החייל העברי. אפילו אם לא יהיה צורך להפילו לתוך המערכה, כפי שכולנו מקווים בכל לב, הרי המשקל שלו יהיה תמיד מונח על כפות המאזניים. בל־עדיו לא יתכן שום שלום. הוא יהיה תמיד הקלף האחרון ביד. אולם היד היא ידו של המדינאי.

לכן אין דבר יפה יותר מגבו־רתו של החייל.

ולכן אין דבר מסוכן יותר מא־שר איוולתו של המדינאי.

ליל חוסאן

(המשך מע"מ 7)

אחת אחת. קמות החזליות מנקודות ההס־תערות וחזדרות לבנין.

ההפתעה כמעט מוחלטת. תוך שניות, טוהר הבניין כולו. צרור רימון עוד חדר. כוח־משנה שנשאר בחוץ, גילה כמה מאנשי המשטרה שניסו לתפוס עמדות בחוץ. למני שהספיקו להתארגן, כבר חוסלו.

שום שבוי לא נלקח בכל הפעולה. האויב ברח או נהרג.

אולם הפעולה לא היתה יכולה להתמהל בדיקדוק כזה, לולא הבטיח מפקד הכוח כי שום תגבורת ירדנית לא תפריע לו בביצוע המשימה.

משני כיוונים, ניסו מכוניות של האויב להגיע למשטרה. ראשון הגיע לאנד־רובר צבאי, ובו מג וקצין. המארב פתח באש. הנהג נהרג במקום; הקצין התחבא מתחת למכונית. הוא חיכה שם עד שהתקרב אחד הלוחמים, יחה בו מאקדחו. הלוחם נפצע ברגל. צרור עוזי שם קץ לחיי הקצין, סגן־משנה צעיר.

הכוח השני היה רציני יותר: שני משור־יינים ושלושה ג'יפים. הם התקדמו במ־הירות, בלי אורות. מפקד המארב נתן להם להתקרב. כשהם מגיעים למרחק 20 מטר הוא נותן פקודה לבאזוקה לפתוח באש.

פצצת הבאזוקה החטיאה. אך נהג ה־משורין נבהל, סובב את ההגה בכל כוחו שמאלה, ונפל לחצדי. המשוריין השני הגביר את המהירות. פצצה שניה הפסיקה את התקדמות כל הכוח.

קרב האש הדרמתי והמהיר שכך באותה פתאומיות בה התחיל. נוסעי המכוניות ה־נותרות של השיירה נסשו את רכבם על הכביש והסתלקו חזורה לכפר. המשטרה הושארה לגורלה.

★ ★ ★

ליל חוסאן התקרב לסיומו. בזו אחר זו נאספו היחידות מעמדותיהן והחלו מתארגנות לנסיגה. מטען הגזן של חומר נפץ הפך את בנין האבן של המשטרה לתל חרבות שטוח. חיל הרגלים התקדם חזרה לבסיס. אחריו בא הטור המטונע כאבטחה.

אולם לא היתה דרושה כל אבטחה. ה־אוים לא חשב אפילו להשיב בהתקפה־נגד. בשעה 03.40 עבר הכוח האחרון ב־חזרה את מחסום האבנים המפוצץ, שסימן את גבול עזון.

פרס עשר לירות

יוגרף השבוע בין כל פותרי תשבץ „העולם הזה" 990

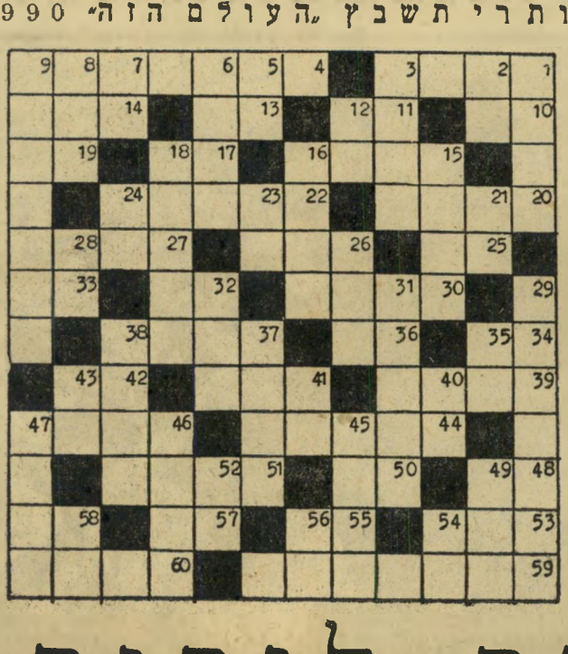

מאוזן: 1. חודש החגוכה; 4. מלך פורימי; 10. כלי קטן; 11. ידיד; 13. חם ושלום; 14. ממנה נראה חזה; 15. בעל תפקיד משעשע; 17. רמת־גן; 19. אדר ללא התחלה; 20. אופני הפלדה; 22. נהר במרכז הארץ; 25. האותיות הקדמות לרוב שמותיהן של אניות; 26. מאכל שבתי; 27. לא שכיח; 30. מגיבורות מגילת רות; 32. סומך של מים; 344. סימן הרבות; 36. חורשה; 37. דמי לה; 39. מזכיר ההסתדרות; 41. מוסיקאי; 42. הבו; 44. כמות מקובלת; 46. קללה; 48. מקור הכנסה ממשלתי; 50. הדוד מבורמה; 51. ספר; 53. מספר מקרה; 55. בו הופכים הזיתים לשמן; 57. חצי סיסמת האצ"ל; 58. חודש האבל; 59. כיפת ראש; 60. תושב יוגוסלביה.

מאונך: 1. אריה; 2. סכום; 3. קומפוזיטור; 5. מרסן את הסוס; 6. נחל ביהודה; 7. כלי בשח־מת; 8. עובר בצאתו לאויר העולם; 9. סקנדל; בעברית; 12. אחי אונן; 15. גוש ארצות מזרחה מאיטליה; 16. אגודה שמרכזה היה בזכרון־יעקב; 18. יחידה בחיל התותחנים; 21. ארגון לאשראי; 23. חצי מורה; 24. מספר הפסוקים בדברי הימים א', פרק א', 26. עבודה זרה; 28. ירושלים; 29. הספורט שיבוצע הסתיו במלבורן; 31. גדול הסופרים העבריים; 32. מוטב שלא יהיה בכיס; 35. תערוכת בולים; 37. מסורת מקובלת; 38. ח"כ הסועל המזרחי; 40. הברה היוצרת שמות עצם; 41. חכם שאין לו ראש; 43. נכרי; 45. מטבע קומוניסטי; 46. עובד במכס; 47. תחביב; 49. סופה פיוטית; 52. בא־כוח; 54. גיבור הפלמ"ח הוא כזה, על־פי־רוב; 56. לא עבה; 58. ביגי לעמוס בן־גוריון.

פרס עשר לירות

העולם הבא

בעריכת ניני שלוני

מוזמנים משתתפים. אחד מן הקוראים המשתתפים בעמוד זה יזכה נידי טבוע בפרס של 10 ל"י. הזוכה הפעם הוא משה רושצ'וק, תל־אביב, דרך חיפה 9

החזון

אחד מפקידי ההסברה הנלהבים ביותר של הקרן־הקיימת לישראל הזמין פלאקאט לכבוד טקס נטיעה של היער על שם חללי השואה. רק ב־בוא האדרון ממש נמנעה הוצאת הפלאקאט לאור, אחרי שמישהו הבחין שבכתובת יש משהו מוזר. הפלאקאט נשא במרכזו סיסמת־ענק:

"יער הקדושים — חזון שהפך מציאות!"

בדיחות לנינקות

חוחאן מצטער

חוחאן השודד גר בכפר סאפיה, ה־נמצאת כיום מעבר לגבול, מול מפעל האשלג. כשירדנו בפעם הראשונה ל־סדום, בשנת 1934, והקמנו שם את מחנה הפועלים, רחוק מכל ישוב עב־רי, שכרנו את חוחאן כשומר. ידענו שכל הערבים פוחדים בפני חוחאן.

בערבים היה חוחאן יושב ליד ה־מדורה שלנו, ומספר לנו על חייו. כ־שודד מקצועי, התגאה בהישגיו המקצו־עיים ככל פועל מקצועי אחר. אולם לא כל סיפוריו סיפרו על הצלחות.

כך יצא חוחאן באחד הימים, ל־דבריו, כדי לארוב לשלל בדרך שבין סדום וחצבה. הוא ישב במחבוא, כ־שראה ערבי בעל שני גמלים מתקרב אליו. מיד הרים את רובהו ופקד על האיש לעצור.

הערבי נשא בידו צרור קטן. חוחאן היה בטוח שזה כסף, ירה בו והרגו. אולם כשפתח את הצרור לא מצא בו אף פרוטה אחת. לאכזבתו הכיל רק גרעיני חיטה.

יגון עמוק הצטייר על פניו של חו־חאן כשסיים את סיפורו. "חבל," נאנח, "על הכדור."

אריה מאירסון, סדום

* * *

סרט ישן

פעם, כשהחברה עבדו עבודת־חוץ ב־משק גבולות, הגיע לשם סרט. תפסנו מקומות בזמן ואחר כך כיבו את ה־אורות. על הבד הופיע האריה של מט־רו־גולדווין־מאיר. אז פרץ יוסי בקרי־אה: "את הסרט הזה כבר ראיתי!" ר־הוא קם והלך לחדרו, כולו מאוכזב.

אחד החברה, ניר־יצחק

"לא איכפת לכם שגם אני אצטרף?"

שלושה בחסקה אחת

תוכנית ערוכה ביד: תצחק אם־תשמעני

תצחק אם תשמעני: נמצאים א־תנו פה מיטב המוחות המבריקים ש־בכלל לא התכוננו. במקרה אספנו אותם ברחוב ברגע האחרון לפני השידור. קו־דם כל אבקש את המשורר אהרון נרו־יאיר לחבר תוך חמש שניות שיר על הנושא — סואץ...

אהרון נרייאיר (מפסיק אותו ב־אמצע): אין לי צורך בחמש שניות. השיר כבר מוכן. בבקשה:

כן, רצית רק סואץ
אבל לי יש שיר על עץ.
כי מוטב עצים לחטוב
מאשר שירים לכתוב.

ועכשיו הפזמון:

מה זורם בתעלה —
דם או מיץ עגבניות?
אין מקום לבהלה.
שקט, בן־אדם.

תצחק אם תשמעני: ועד שה־קומפוזיטור מרק לב־ארי יתאים לשיר הזה את המנגינה המקורית של "מאמבו איטליאנו", נעבור לחסקה השנייה, שבה שוטים... סליחה, שטים... העיתו־נאים צפריאל גברוני, נדנדן בן־המוץ, שלומיאל זורנפלד, שועל ביבר ואמ־נון הכי־נעים לי. סידרת השאלות הרא־שונה נקראת בשם "על חוד סכין־הגילוח". השאלה היא כזאת: אתה יו־שב בבית בכורסה, ופותח את הרדיו ש־משדר את "שלושה בחסקה אחת", כדי להירדם סוף סוף. פתאום נכנסת אשתך, סוגרת את המקלט ואומרת: "עלינו ל־לכת מיד. הבטחתי לבקר את הורי." השאלה היא — מה אתה עושה?

נדנדן בן־המוץ: אני הייתי סו־גר את הרדיו ומתחיל ישר מהגוייעל־נפש.

צפריאל גברוני: הייתי הולך ב־רצון, כי את החותנת שלי, כמו את "שלושה בחסקה אחת," אני יכול לש־מוע תמיד בשידור חוזר.

שועל ביבר: "אין טוב בלי רע," כמו שאמר הבעל אחרי שאשתו סגרה את השידור של "שלושה בחסקה אחת" וסחבה אותו לביקור אצל החותנת.

שלומיאל זורנפלד: קראתי — בעל נדרש על־ידי אשתו להפסיק לשמוע את "שלושה בחסקה אחת" וללכת לביקור אצל החותנת. רשמתי — אכן, על זאת נאמר "מדחי אל דחי."

אמנון הכי־נעים־לי: כל העניין היה לא נעים לי. הייתי אומר לאשתי בצרפתית: קחי את החותנת ותטביעי אותה בים עם החסקה ביחד... (הערת המביא לבית־הדפוס: כאן נאלצתי להפ־סיק את רשימותי, כי אשתי נכנסה, סגרה את הרדיו ואמרה "עלינו ללכת מיד. הבטחתי לבקר את הורי.")

משה רושצ'וק, תל־אביב

הערות־שוליים

שלטונות ירדן טענו כי החייל שפתח בירדות בדמת־רחל היה שטורף...

●

...על זאת אמר שקספיר: "יש שיטה בשגעון זה."

★ ★ ★

ההתקפה על משטרת חוסאן עירערה את מעמדו של המלך הירדני...

●

...כי לא לעולם חוסאן ולא לעולם חוסיין.

★ ★ ★

תואר מחאים לכמה וכמה מאישי הציבור במדינת שהיו מעורבים לאחרונה בשערוריות שחיתות:

●

...עסקנדל.

★ ★ ★

איך לקרוא לחייל הנח"ל שעבר קורס צניחה?

●

...מוצנחל.

★ ★ ★

נבחרת הכדורגל הפסידה בהונג־קונג, נבחרת השחמט הפסידה במוסקבה, נבחרת הכדור־עף הפסידה בפאריס, נבחרת "מכבי" הפסידה בניו־יורק...

●

...אבל סיכום זה בעצמו הוא בכל זאת שיא עולמי.

במעגל

זה היה בימי מלחמת העולם ה־שנייה. כשהגיעו חיילי הבריגאדה היהו־דית לאירופה, התברר שכמה מהם חט־פו די מהר מחלות מהסוג שלא מדב־רים עליו, כתוצאה מהידוק היחסים עם האוכלוסיה המקומית. המפקדה הברר־טית הסתכלה על העניין בעין זועמת, והחליטה לשגר את הרב רבינוביץ', שהיה הרב הראשי של דרום־אפריקה, להטיף מוסר.

לאחר סיום מיסדר־התפילה ביום ששי, פתח הרב רבינוביץ' בדרשתו. "חיילים!" אמר, "אתם צריכים לחשוב לא רק על הצד המוסרי של העניין אלא גם על הצד ההיגייני. תארו לכם, ש־אתם נדבקים כאן מהבחורות בכל מיני מחלות. אחר כך, כשתחזרו לארץ, תד־ביקו את הנשים שלכם. הם ידביקו את החברים שלכם, והחברים שלכם ידביקו את הנשים שלהם, וככה תדביקו את כל

משוח לשלם צודקת

שפע מחלות, פזמונים ובדיחות. (הארץ)

מרדכי דן, תל־אביב

שאפשר יהיה למות מצחוק.

לפרוץ את ההסגר המצרי ולעבר את התעלה. (מעריב)

עדה סלע, רמת־גן

אכן, משימה הרת גורל.

פועלי "וולקן" שובתים בגלל ניקוי מס פרמיות. (דבר)

אליק מג, חיפה

עסק מלוכלך מאוד.

המשטרה שגייסה בינתיים תקבו־רת של שוטרים. (ידיעות אחרונות)

אלי מלמד, ירושלים

כי החברא קדישא היו עסוקים בהפגנה אותה שעה, ולא היה מי שיקבור את ההרוגים.

שתי בקות אינטליגנציה

פירושים של תם

סידרת הפירושים הבאה ניתנה ל־ידי תם. הוא אינו יודע לכתוב עברית, ועל כן, אל לך לשים לב לכתיב של המלים, אלא רק לצילצול בדיבור. כך, למשל, אם ישאל אותך איזה דג פירושו שר־המשפטים, תענה לו "סרדין", כלומר — שר דין. ועכשיו התקדם בכוחות עצמך.

(1) עיר שפירושה "יש לי אמצעי־ניקיון." (2) פרי שפירושו "לאן ברח?" (3) תואר־מלכותי שפירושו "אמא שלהם." (4) מדינה שפירושה "חתך לחם." (5) ירק שפירושו "מרחמת." (6) דמות תנ"כית שפירושה "בלתי־סמיכה." (7) מדינה שפירושה "אימרו תודה!" (8) עיר שפירושה "יש לה זהב." (9) דמות תיאטרונית שפירושה "כלי־האוכל שלי." (10) אי שפירושו "אל תמהרי כל כך!"

שבח וויס, חיפה

* * *

(1) עכו (2) תפוז (3) מלכת־שבא (4) לחם (5) חסה (6) לילית (7) בלגיה (8) עיר (9) מסרה (10) איי

● ריכרד ברטון ● אלכסנדר הגדול ● פרדריק מרץ ●

הדמות ההיסטורית הענקית ● אלכסנדר הגדול ● משחקים מכל העולם, המוזיס, צבאות, טיפוסים

הפך לאגדה בימיו — ועד היום ● אלכסנדר הגדול ● השב את עצמו ליוחר מכן האלוהים

אלכסנדר הגדול

● קלייר בלום ● אלכסנדר הגדול ● דניאלה דריה ●